

J. Válaszra 10916
ÁRA 60 FILLÉR

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél.)
főtelep. Telefon: 41-18.
Szerkesztőségi hivatalos órák: délután 4—11 óráig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Hivatalos: Bajcsy-Zsilinszky utca 1. szám, (Független Kisgazdapárt helyiségénél.)
főtelep. Telefon: 4-14.
Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.

BOLDOG ÚJESZTENDŐ — ötéves terv

Az ember, amióta felismerte a természet és az idő végtelen áradásában a ritmikus változást, mindig megünneplte az új esztendő születését. Egy év múlása parányi lüktetés csak a nagy időben, kevesebb, mint egy érlökés az emberi szervezet életében. Mégis ösödök óta érzi az ember, hogy újév napján valami véget ért és valami új kezdődik. Ezért az egyes ember életében is a számvetés és reménykedés, a múltba és jövőbe tekintés, a lezárás és komoly elhatározások napja az újév ünnepe. Még inkább így van ez az egyén feletti nagy közösségek, a népek és nemzetek életében, különösen ha számukra — Arany János szavával — „élni nem fajulva tengés, olesó időnek hasztalan soka — de vérben-érben a vidám kerengés egy szebb jövőndő biztos záloga.”

A költő szavai most, az 1950-es év fordulóján, különös erővel szólnak a magyar nép szívéhez és szívéhez. Számunkra az élet valóban nem olesó örökös az idő malmán, hanem vérpezsdítő tettvágy és munka, tettekkészség és alkotás, ami szebb jövőnk zálogát rejti magában.

Csodálatos változások korát éljük. A század eleje óta új formadalmi történelemformáló erő működik a földön és nyomában átalakul az ember, a természet, a társadalom. Nemzetek rabláncjai omlanak a porba, változatos hatalamnak hírdetett rabtári intézmények semmissülnek meg évek, évtizedek — történelmi mértékkel múló pillanatok — alatt a felszabadult ember a földkerekség egyre nagyobb területén emeli homlokát a jólét, a kultúra, a szociális igazságtéves fénylő hegycsúcsai felé. Az emberiség jobb és nagyobbik része már azon az úton halad, amelyről semmilyen hatalom nem térítheti le többé, mert az igazság vezérli lépteit és a győzelem tudata acélozza erejét.

A magyar nép — kegyetlen századok mostohája és kitaszítottja a felszabadulás óta az emberiségnek ehhez a győzelemre hivatott részéhez tartozik. Már maga ez bizakodó örömmel töltötte el népünket az új esztendő számvetés során. Es büszkeség, melengető boldog érzés tölt el valamennyiünket akkor is, ha szűkebb körünkben: házukban, faluk és mindennapi életünkben tekintünk körül. Milyen nagy tettek sora jelzi csak az elmúlt évben szorgalmunkat, életrevalóságunkat! Elég a legkiemelkedőket említeni: a most lezárult esztendőben adott magának a magyar nép olyan alkotmányt,

amely először biztosítja itt a dolgozók uralmát: legyőztük ellenségeinket, akik a múltat akarták visszahozni, befejeztük az országot újjáépítő hároméves tervet és mindenek felett kijelöltük legközelebbi feladatainkat az új országot építő öt éves tervben.

Hogyan volt mindez lehetséges? A versenyben és vidáman végzett munka révén, amelynek eredményeképpen „a grafikonok csúcsa égig ér” — ahogy egy mai költőnk éneklé. S a munkakedvet, a versenyszellemet, a sorozatos győzelmeket dolgozó népünknek az a biztos tudata táplálja, hogy ebben az országban most és mindörökké a népnek, a dolgozók széles tömegeinek épül és szépül minden, az ő jólétüket emeli a vidék iparosodása, a mezőgazdaság gépesítése, a szövetkezeti összefogás, a kultúra felvirágzása, a honvédség fejlesztése és politikai, gazdasági, társadalmi életünk sok más — valamennyi — ágazatának, formájában nemzeti, tartalmában szocialista gazdagodása.

Az új esztendő amelynek kapuján most belépünk öt éves tervünk első éve lesz. A hároméves terv eredményei a reménytel biztosabb valósággá teszik, hogy ez az év győzelmek új sorozatát hozza dolgozó népünknek: 1950 az öt éves terv hatalmas nyitánya lesz, amely felt zengéssel szólaltatja meg az egybehangozt és lelkes munkának magyar földön még soha nem hallott szimfóniáját.

Ötéves tervünk megvalósításának külső feltétele a béke, — mondotta Rákosi Mátyás, amikor a magyar nép elé tárta a nagy terv gazdag részleteit, felvázolta lelkesítő távlatát. A dolgozó ember, az alkotó nép mindig a béke híve. De amint a jövő nem háborzongató talány, amióta kezünkben a kulcsa, úgy a béke sem jámbor óhajítások tárgya többé, hanem elszánt harc eredménye lesz, a megmozdult tömegek győzelme a háborús uszítók gyújtogatók esztelen és bűnös tervi felett. Az új esztendőben a magyar nép csak úgy, mint a munka arcvonalán, a békéért, szabadságért, és demokráciáért vívott küzdelem frontján is kész helyállni, a Szovjetunió-vezette békétáborban.

Ha sorainkat áttörhetetlen fallá tömörítjük bármilyen bomlasztó kísérlet ellen, ha tervszerűen építjük tovább országunkat és elszánt erőt mutatunk minden ellenségünknek, bizonyosak lehetünk abban, hogy békés és boldog új esztendő küszöbét lépjük át ezen a napon.

Minisztertanácsi határozat KÁRTALANÍTÁSI ELŐLEGEK FOLYÓSÍTÁSÁRÓL

Ülétékes helyről közlik:
Az 1949. 20. sz. törvényerejű rendeletnek 12. §-a alapján a most államostításra került vállalatok volt tulajdonosai részére az illetékes miniszter legfeljebb 13 ezer forintig terjedő kártalanítási előleg folyósítását engedélyezheti.

A minisztertanács határozatot hozott, hogy az illetékes miniszterek a törvényerejű rendeletben szereplő egyhónapos határidőnél is rövidebb idő alatt döntsenek az előlegek folyósításáról. A kártalanítási előlegekkel kapcsolatos kérvényeket az érde-

keltek a vállalat tárgya szerinti illetékes minisztérium elnöki főosztályához címezzék, lakáscímük pontos megjelölésével.

A kérelemben fel kell tüntetni a kérvényező anyagi és személyi körülményeit.

Ítélet a baktériumháború tömeggyilkosainak bűnperében

Habarovszk. (TASzS): A baktériumgyepper előkészítésével és alkalmazásával vádolt japán militaristák perében Szmirnov ügyész vádbeszédében többek között a következőket mondotta:

— A mostani tárgyalás jelentősége nemcsak abban áll, a vádlottak padján ülők megállapított személyes bűnösségét és felelősségük fokát. Mint a tárgyalás során megállapított nyert, a bűnös japán imperializmus által tervezett baktériumháború része volt a békeszerető népek ellen irányuló általános támadó összeküvésnek. Az ügyész emlékeztetett arra, hogy az imperialista Japán háborús bűnösök ügyének Tokióban 1948-ban véget ért tárgyalásán bebizonyosodott, hogy Japán hosszú éveken át készülődött a Szovjetunió megtámadására. A japán imperialistáknak a Szovjetunióval szemben táplált agresszív tervet nem azért nem valósultak meg, mintha a japán militaristák „békeszeretőek” lettek volna. A szovjet távolkeleti békét csak a szendális sztálini politika tartotta fenn, annak eredményeként, hogy győzelmesen valósították meg a sztálini öt éves tervet.

— A bírósági tárgyalás megmutatta — hangsúlyozta az ügyész — hogy a japán militaristák valóban baktériumháborúra készültek, ennek a háborúnak a leghatékonyabb eszközeit és annak alkalmazási módjait kimutatták.

Amint az előzetes vizsgálat során megállapították, 20 km-re Harbintól található meg annyi nagy katonai telepnek a maradványai, ahol a japán hadsereg baktériumalkutatai a 731-es, vagy más néven ismert Isii alakulat volt elhelyezve és hosszú éveken át készült a baktériumháborúra, amit azzal kezdett, hogy a kiválasztott baktériumfajtákat sok ezer élő állaton próbálta ki. Jamada tábornok vallomásából megállapítható, hogy a japán fővezérség a bakté-

riumháború három alapvető módszerét fogadta el: a baktériumok lepermetezését repülőgépről, különleges baktériumbombák ledobását és a települések, vízvezetékek, mezők megfertőzését baktériumokkal, diverziós cselekmények útján.

A továbbiakban az ügyész hangsúlyozta, hogy a baktériumháború hatása nem korlátozódik pusztán a frontvonalra, vagy az ellenséges területre. Ez a háború felmérhetetlen szerencsétlenséget jelentett volna a semleges országok népei számára is.

Hirohito japán császár parancsának megfelelően Mandzsuriában a Kwantung-hadsereg mellett két nagy bakteriológiai alakulatot létesítettek, hogy biztosítsák a baktériumgyepper tömeges előállítását háborús célokra.

Ugyanakkor, amikor a japán hadigépezet a Szovjetunió ellen készült baktériumháborúra — mondotta az ügyész — ezt a segyvert más, Japánnal hadiállapotban lévő országok ellen, Nagy-britannia és az Egyesült Államok ellen is alkalmazni szándékozott.

— E per jelentősége, hogy szökeletlenül élességgel mutatta be a rabló vadállati Japán imperializmust, amely titokban baktériumháborúra, az agresszió egyik legembertelenebb fajtájára készült. Már közel volt az az óra, amikor az emberiségre számtalan millió halálhozó baktériumot szándékoztak volna és egyedül a Szovjetunió fegyveres erőinek megsemmisítő csapása mentette meg a világot a baktériumháború borzalmaiktól. Büszkén gondolunk hatalmas szocialista hazánkra, amely megmentette az emberi civilizációt a pusztulástól és megemlékezőnk a szovjet népek a Nagy Honvédó Háborúban aratott győzelméről. Az örök ítélete legyen félelmetes intés az új világháború gyújtogatóinak, akik ugyanolyan kegyetlenek és ugyanúgy gyűlölik

az emberiséget, mint azok a bűnösök, akik felett Önök ítékezni fognak. A világ békéje és biztonsága felett őri áll a sokmillió egyszerű ember, a nagy Szovjetunió vezette demokratikus tábor. Ez a hatalmas és minden felett győzedelmeskedő erő, mely képes arra, hogy bármilyen háborús gyújtogató útját állja és szigorúan megbüntesse.

Ezután a védőbeszéd és a vádlottak felszólalásai következtek a habarovszki perben.

A vád- és védőbeszéd elhangzása után Kavaszima vádlott ezeket mondotta: Megértettem, hogy a Szovjetunió igazán demokratikus ország, ahol a nép javáról gondoskodik, olyan ország, amely a világ békéje felett öröközik, ez lehetőséget nyújtott nekem, hogy teljes mélységben felismerjem bűnös cselekedeteimet. Kész vagyok elfogadni a bíróság legszigorúbb ítéletét is.

Karaszava vádlott után Jama-da vádlott, a Kwantung-hadsereg volt főparancsnoka lépett a mikrofon elé:

—Elismerem bűnösségemet — mondotta — mindörökké a gaztetteimben, amelyeket ezekben az alakulatokban a baktériumháború előkészülete érdekében követtem el.

Kadzicuka és Salo vádlottak után Hirazakura vádlott lépett a mikrofon elé; ezeket mondotta: A súlyos büntetést, amelyet ránk, a baktériumháború előkészítőire mérnek, intő figyelmeztetés lesz azok számára, akik ilyen háborút próbálnak előkészíteni. Remélem, hogy nemcsak a mi büntetésünk lesz szigorú. Meg fogják büntetni a főbűnösöket is, akik a baktériumháború előkészületeit felelősek, Hirohito japán császárt, Isii tábornokot és Vakamacu tábornokot, akik nincsenek itt a vádlottak padján.

Mitomo, Kikucsi, Kuruszima, Nishi és Onoue vádlottak mind megbánták bűneiket és a Szov-

ORSZÁGOS HÍRLEVÉL
Munkáját ell. napló
29. sz.

jetünio emberseges bändemödjät hangoztatják.

A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza.

A tengeremléki katonai körzeti törvényszék péntek esti tárgyalásán ítéletet mondott a japán hadsereg volt kalondai felett akiket a baktériumsegüver előkészítésével és alkalmazásával vádoltak. A bíróság Jamada,

Kaducuka, Takahasi, és Kavaszima vádlottakat 25 évi, Sato és Karaszava vádlottakat 20 évi, Niszi vádlottat 18 évi, Mitomo vádlottat 15 évi, Onoue vádlottat 12, Harizakura vádlottat 10, Kuruszima vádlottat 3 évi és Kikuszi vádlottat 2 évi javító munkatáborban töltendő büntetésre ítélte.

Szovjet-norvég határrendészeti egyezményt írtak alá

Moszkva. (TASzSó 1949 dec. 29-én Oslóban a Szovjetunió és Norvégia kormánya között aláírták a szovjet-norvég határren-

dészeti egyezményt, amely egyben szabályozza az eljárás határmenti konfliktusok és incidensek esetén.

Duclos éles támadása a francia kormány ellen

Páris. A nemzetgyűlés bizalmi szavazata ellenére a válság folytatódik. Hétfőn valószínűleg újabb bizalmi szavazásra kerül sor a költségvetés teljes egészéről. Pénteken este a második bizalmi szavazás előtt Duclos éles szavakkal bírálta a kormány politikáját.

A miniszterelnök azt kérdezi tőlünk, — mondotta, — hogy szavazunk bizalmat neki. Miért? Hogy folytathassa a vietnami háborút, hogy botrányos profitokat biztosíthasson a nagytőkének, hogy közkegyelmel adjon a richysta árulóknak, bebörtönöztesse a hazafiakat és az ellendölőket, hogy megnyithassa a francia piacot a német, amerikai árucikknek, hogy 64 frankot fizessen egy rendőrkutya ebédjéért, amikor a „kiüregedett dolgozóknak” és a „gazdaságilag gyengéknek” ötven frankot ad egész napra.

A kormány új adókat akar kiadni. Ha olyan adókról volna szó, amelyek a részvénytársaságok profitját csorbítanák, a kommunista képviselők azt felelnék nekik: megszavazzuk. Viszont most arról van szó, hogy szavazatunkat az Ön politikájának adjuk. A mi válaszuk: nem. Sohasem fogunk bizalmat szavazni az Ön kormányának.

SIKIANG KORMÁNYZÓJA ÁTALLOTT A NÉPHADSEREGLDALÁRA

Peking: A kínai néphadsereg Szeikiang tartományban teljesen felmorzsolta Hu-Csung-Nan csapatát. A tábornok hadserege jelentette a még meglévő utolsó komoly Kuomintang szárazföldi haderőt. A Kuomintangnak most már 40 ezernél kevesebb katonája van a szárazföldi harcok céljaira.

Cseng-Si-Hu és Tan-Von, a délnyugatkínai Kuomintang főhadiszállás helyettes parancsnokai és Liu-Von-Huei Sikiang tartományi Kuomintang kormányzója Mao-Ce-Tung elnökhöz és Csü-Teh főparancsnokhoz intézett táviratukban közölték, hogy megszakítják kapcsolatukat a Kuomintanggal, együttműködnek a kínai néphadsereggel.

ÉLÉNK TEVÉKENYSÉGET KEZDTEK A VIETNAMI SZABADSÁGHARCOSOK

Páris: Az Humanité az indokínai hábcászár és a francia kormány közötti egyezményről kapcsolatban hangoztatja, hogy Bao-Dai nem más, mint bábfigura, akit a vietnami nép nem vesz komolyan. Erre mutat, hogy az elmúlt 24 órában a vietnami szabadságharcosok rendkívül élénk tevékenységet fejtettek ki az ország egész területén.

A Le Monde vezércikkében elismeri, hogy India tartózkodása, Mao-Ce-Tung csapatának az indokínai határra érkezése, valamint Vietnam rendületlenül ellenséges magatartása „elsőléptek” Bao-Dai láthatárát,

dészeti egyezményt, amely egyben szabályozza az eljárás határmenti konfliktusok és incidensek esetén.

A NEW STATESMAN ANGLIA ATOMPOLITIKAI BAKLÖVÉSEIRŐL

London: A New Statesman az 1949. év történetét áttekintve megállapítja, az angol politikának az volt a legsúlyosabb baklövése, hogy nem fontolta meg komolyan a Szovjetunió atomellenőrzési javaslatát és csökönnyesen ragaszkodott az elavult Baruch-tervhez. Az atomellenőrzés megoldatlansága növeli Nyugat-európa bizonytalanságát.

SANGHAIJAN SZOVJET FÖKONZULÁTUST LÉTESITENEK

Peking: A kínai szovjet nagykövetség szovjet főkonzulátust létesített Sanghajban. A szovjet nagykövetség B. Vladimirovot nevezte ki Sanghaj főkonzulává. A konzulátus december 30-án nyílt meg.

1949-BEN CSÖKKENT A TERMELES ÉS NÖTT A MUNKANÉLKÜLSÉG AZ USA-BAN

Newyork: Az 1949-es év az USA számára a termelés további csökkentését, a mezőgazdasági válság kezdetét és a munkanélküliség növekedését hozta. A termelés összeredménye az 1948-ik évihez viszonyítva több mint 9 százalékkal csökkent. Az új üzemek építésére fordított magán kiadások és egyéb tőkebefektetések 1949-ben majdnem másfél-milliárd dollárral csökkentek. Szembeszökővé vált az acélöntőipar válsága. Az elmúlt esztendőben az acélöntés 13 százalékkal esett vissza.

Fejlődik a szénbányászatban is a válság. A bitumenszén termelése 1949-ben az 1948 évihez viszonyítva 29 százalékkal, az 1947. évihez viszonyítva majdnem 37 százalékkal csökkent. Az antracit bányászta kb. 45 millió tonnára esett vissza. Ez 1902 óta a legalacsonyabb színvonal.

A válság nyilvánvaló jelei mutatkoznak az amerikai mezőgazdaságban is. Bár az amerikai családok millióit szenvednek szükséglet élelmiszerben és ruházatban, az amerikai mezőgazdaság mégis „ültermelésben” van. Az USA földművelésügyi minisztere kijelentette, hogy a farmerek tisztá jövedelme 1949-ben 20 százalékkal csökkent az 1947-es évihez szemben.

Válság-jelenségek mutatkoznak az amerikai kül- és helkeskedelem csökkenésében is. Jellemző, hogy az áruházakban csökken az eladott áruk összértéke.

A Federal Reserve Board adatszolgáltatása szerint ebben az évben 6 százalékkal kevesebb volt az áruházakban eladott áruk értéke, mint az elmúlt év megfelelő szakaszában. Az export is csökken. Bár a Marshall-terv segítségével mindent megtették támogatására.

A magyar írók és művészek újesztendei üdvözléte a szovjet íróknak

A Magyar Művészeti Szövetségek az Újesztendő alkalmából a következő táviratot intézték a Szovjet Írókhoz és Művészekhez: „Mai magyar írók és művészek, az Újesztendő alkalmából forró üdvözlésünket és szívből jövő jókívánságainkat küldjük a Szovjetunió íróinak és művészeinek. Az Újesztendő küszöbén az a forradalmi feladat áll előttünk, hogy hazánkban a szocialista kultúra alapjait lerakjuk. Erre a nagy feladatra azért

vállalkozhatunk, mert a dicsőséges Nagy Októberi Szocialista Forradalom következtében ki-virágzott szovjet kultúra biztos útmutatást és segítséget nyújt számunkra.

Magyar Írók Szövetsége: Ger-gely Sándor elnök, Magyar Színházi és Színművészeti Szövetség: Major Tamás elnök, Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége: Csók István elnök, Magyar Zeneművészek Szövetsége: Szabó Ferenc elnök. Ezenkívül táviratban üdvözöl-

te a szovjet írókat az Újév alkalmából: Illyés Gyula, Nagy Lajos, Devecseri Gábor, az Írószövetség főtájtára.

A szovjet művészeknek üdvözlét küldtek: Somlay Arthur, Rátkai Márton, Bajor Gizi, Gobbi Hilda, Tolnay Klári színművészek, Kisfaludy Strobl Zsigmond szobrász, Poór Bertalan festőművész, Ferenczy Noémi, Kovács Margit iparművész, Somogyi László karmser, Garai György hegedűművész, Pálo Imre operacénes.

Bebrits miniszter nyilatkozata: az új államosításokkal kapcsolatban

Bebrits Lajos közlekedés és postaügyi miniszter a közlekedés terén végrehajtott államosításokkal kapcsolatban a következőképpen nyilatkozott:

— A közlekedési tárca területén az államosítás minden vonatkozásban a legnagyobb rendben ment végbe. A kiküldött vállalatvezetők mindenütt a törvény szellemének, Pártunk utasításának szigorú betartásával jártak el. Munkájukat jól és hiba nélkül végzik.

— Az államosított üzemek dolgozói mindenütt kitörő örömmel fogadták az államosítást, hiszen mindnyájan tudják, hogy a tisztelettel munkába való bekapcsolódással sokkal nagyobb mértékben tudnak az ötéves terv megvalósításához, a szocializmus építéséhez hozzájárulni. Megnyílt előttük a sztáhanovisták útja, az életszínvonal emelkedésének fokozottabb lehetősége és egyúttal megszűnt a kapitalista szektor tervgazdálkodást

akadályozó munkamódszere.

— A most államosított üzemekben sok kiváló munkás eddig nem tudta megfelelő módon hasznosítani képességét a szocializmus építése érdekében. Most, az államosítás után erre már minden lehetőségük megvan.

— Meg vagyok győződve róla, hogy az államosítással igen nagy segítséget kapott a közlekedési tárca az ötéves terv vonatkozó részének sikeres megvalósításához.

Könnnyüiparunk termelése AZ ÖTÉVES TERVBEN

Dolgozók életszínvonalának emelkedését az ötéves terv során a könnyüipar termelésének hatalmas emelkedése is beszédesen bizonyítja.

Műselyem és hernyóselyem harisnyagyártásunk az államosítás óta mind minőségben, mind mennyiségben hatalmas ütemben fejlődött. A hároméves terv utolsó évében 248 ezer tucat harisnya került forgalomba. Az ötéves terv alatt 1,845.000 tucat selyemharisnyát vásárolhatnak a nők.

1949-ben 1.500.000 tucat pamut harisnyát termeltünk. Az ötéves terv során 11.110.000 pamutharisnyát fogunk gyártani.

1949-ben 956.000 kg. kötöttáru gyártottunk. 1954-ig 6.110.000 kg-ra emelkedik a kötöttáru mennyisége.

Edesiparunk 1949-ben 366 vagon cukorkát gyártott. 1950-ben 500 vagon, 1954-ben pedig 940 vagon cukorkát fogunk gyártani. Cukrászsütemény termelésünk 1949-ben 16 vagonot tett ki.

Faiparunk 1950-ben 3200 drb., az ötéves terv során pedig összesen 27.200 típusbutort gyárt. Stálpból 1949-ben 4500 drb-ot gyártottunk, 1954-ben 7000 drb-ot fogunk készíteni. Ródlit készítettünk ez évben 8300-at, 1954-ben pedig 14.500-at állítunk elő. Bőr cipőből 1948-ban 5 milliót,

1949-ben 6.293.000 párat gyártottunk, 1954-ben 9 millió párat fogunk készíteni. Gumi cipőből és gumicsizmából 1938-ban 900 ezer párat, ez évben 1.350.000 párat gyártottunk.

Husipari üzemünk 1949-ben 771 vagon nyershúst dolgoztak fel. 1950-ben 939 vagon, 1954-ben pedig 1758 vagon termelünk.

Konzerviparunk legújabb termékeiből a védőitalnak is használt folyékonygyümölcsből az 1949-es 17 vagonos termeléssel szemben 1954-ben 30 vagon gyártunk. Főzelékkonzerveket 1949-ben 232 vagonnal készítettünk, 1954-ben ez a szám 447 vagonra fog emelkedni.

Termelésben is élenjárnak a Szabadságharcosok

A Hajlított Bütorgyár homlokzatán meszeláthatóan csatlógnak a Lenin, Sztálin, Rákosi Mátyás nagyméretű képei. Fele László szabadságharcos bajtárs munkája, aki az üzem dekorálásánál végez odaadó munkát.

— Gazdag anyag áll rendelkezésre a dekorációk elkészítéséhez, a faanyagot megkapom a hulladékokból, amit a gyár kitermel, festéket és más szükséges anyagokat is kapok, így munkámban nincs lenakadás. Örömmel végzem a munkát és örömmel dolgozom a Szabadságharcos Szövetségnek is.

Közben megérkezett Nemes Lajos bajtárs is, a bütorgyári szabadságharcos csoport vezetője, aki érkezésünk hírére jön hozzánk, hogy tájékozatosan a csoport munkájáról.

— Van mondanivalóm bőven — mondja bevezetésben, aztán rögtön a dolgok lényegére mutat rá. — Az új esztendőben várjuk az üzem vezetőségétől, hogy hatékonyabban jelt a Szövetség támogatására. Már kaptunk egy raktárhelyiséget, egy új szekrényt, de szükségünk lenne a kiképzéshez új terep asztalra, a repülőgépmodellezők részére is egy kis külön műhelyre, ahol nyugodtan dolgozhatnánk. — Kellene szemléltető oktatóhoz fajtájú is, kellő anyagból ezt ma-

gunk megcsinálnánk. — Talán menjünk, nézzük meg a csoport tagjait munka közben — mondja barátságosan.

Elindultunk. Szerző a termekben a munka ütemes hangjai. És valamilyen jökdévűen, vidáman dolgoznak. — A nők énekelnek is. A forradalmi indulók lendülete nagyobb lendületet ad a munkának is.

Mányi Béla asztalosnál állunk meg. Mányi Béla a sztálini műszak alkalmából olyan magas sztáhanovista eredményt ért el, hogy a Bükben rendezett ünnepélyen is a kitüntetettek között volt. Ő a Szabadságharcos csoport modellező szakosztályának a vezetője. Elvisez bennünket a földszinre, a műhely egyik sarkába és megmutatja a repülőgépmodelleket. Ott vannak egymás mellett a mennyezetre felakasztva. Aztán előveszi a kis motort, melyet az ő találmányával a repülőgépmodellező alkatrészek csiszolására.

— Sok anyag kellene — és önálló műhely — szól ezután. — A csoport jó munkát végez. A tavalyi nyári modellező versenyen öt géppárral 3 díjat nyertünk. Az eddigi versenyben már olyan széles alapokra fektetjük a modellezést, hogy 60 géppel indulunk el. A mi

gépeink olyan nagyteljesítményűek, hogy a tavalyi versenyen egyik három óra hosszat maradt a levegőben.

Beszélgünk Fiskli Bálinttal is. Ő a tagdíjbegyűjtésnél végzett jó munkát. De nemcsak tagdíjbegyűjtéssel foglalkozott, hanem hasznos beszélgetést folytatott a szabadságharcos bajtársakkal és felvilágosította őket a tagdíjfizetés fontosságáról.

Barna András bajtárs is a jó munkások között van.

— A sztálini műszak során 200 százalékot értem el — mondja. — Ugy gondolom, hogy a szabadságharcos tagság még fokozottabb munkára kötelez, hogy munkámmal is kitűnjek.

Motoros szakosztály is működik a Bütorgyárban. Minden szombat és vasárnap vannak gyakorlati és elméleti órák. A bajtársak határtalan örömmel és lelkesedéssel vesznek részt a motoros kiképzésben.

Amny mindent látunk egyszerre a bütorgyárban, hogy szinte képtelenség egy riportba foglalni a gazdag tapasztalatokat. Az a meggyőződésünk, hogy az üzem vezetőségének fokozottabban kell kezelnie a szövetség munkáját és ahogy Nemes bajtárs mondotta, az új esztendőben erre sor is kerül.

Az induló ötéves terv jegyében

Körkérdés az újesztendő feladatairól

Elérkeztünk az új év, az öt-
éves terv első esztendőjének kü-
szöbére. Körkérdéssel fordul-
tunk a város közéletének veze-
tőibez, tudósokhoz, művészek-
hez, sportvezetőkhez:

**Ki mit vár a Terv első esztén-
dejétől?**

RÓZSA LAJOS,
Debrecen munkástanácsnoka
ezeket mondja:

— Az ötéves terv első esztén-
deje meghozza a közigazgatás
új népválását, megújulnak a tanácsok, amelyekben
maradéktalanul a dolgozó nép
szava a döntő. A közigazgatás
élen már a nép fiai, a tanácsok
állanak. Ők szabják meg köz-
igazgatásunk menetét. A köz-
igazgatási reformmal megszaba-
dulunk a bürokratikus kötöttsé-
gektől, közigazgatásunk gyor-
sabbá válik. Az új közigazgatás
hathatós segítségét nyújt az öt-
éves terv megvalósításához!

KÁLDOR ELZA,
Debrecen város tervmegbizottja
így nyilatkozik:

— Határtalan bizalommal te-
kintek az új esztendő, az öt éves
terv első esztendeje elé. Látom
azt a nagyszerű perspektívát,
amely a szocializmus alapjait
lerakó terv keretében Debrecen
fejlődésében kibontakozik. Az
új, a nagyszerű építés tempó-
ja, úteme meggyorsul és roha-
mosan fejlődik, gyarapszik, ipa-
rosodik városunk is!

CSENDES JÁNOSNÉ
munkástanácsnoknő, a szociális
ügyosztály vezetője ezt mondja
az újesztendőről:

— 1950 a szociális gondosko-
dás még nagyobb szabásúvá fej-
lesztésének éve lesz. Már eddig
is napközti otthonok, bölcsődék,
anya és csecsemőotthonok, szoci-
ális otthonok bőséges számban
igazolták népünk bölcs vezéré-
nek, Rákosi Mátyásnak irány-
mutató szavai igazságát: Való-
ban az ember a legfőbb értékünk.
Az újesztendőben még több nap-
közli otthon, bölcsőde és más
szociális intézmény létesül Deb-
recenben. S nekünk, kiknek a szoci-
ális gondoskodás a felada-
tunk, nincs nagyobb örömmünk,
mint intézményeink ilyen cso-
dálatos fejlődése!

MARKOVICS MIHÁLY,
polgármesteri titkár egy össze-
hasonlítással válaszol kérdé-
sünkre:

— Elétszínvonalunk további-
még rohamosabb emelkedését
várom az öt éves tervnek már az
első esztendőjétől is. Egy évvel
előtt még munkanélküli ál-
listákérők, lakáskereső, jegy-
nélkül listát kiutalást kérvénye-
zők, szegényházba utalást vagy
pénzübeli segítséget kérő szegé-
nyek kiliacselték a polgármeste-
ri hivatalban. Ma már mindez
múlté, mutatónak jön csak egy-
két ember. Az új esztendőben
már csak az építés, az alkotás
nagy tervei megbeszélésének
színhelye lesz a polgármesteri
hivatal!

ROSSI PÁL
textilgyári technikus ezt várja
az újesztendőről:

— A szovjet sztahanovisták
példáját követve, a Magyar Dol-
gozók Pártja és szeretett Rákosi
Mátyásunk útmutatása szerint
többet fogunk termelni az újesz-
tendőben, mint bármikor azelőtt.
A sztálini műszak eredményei
adták az alapot ötéves tervünk-
höz. Az új esztendő minden nap-
ja a termelés emelkedését, éle-
tünk jobbá, vidámabbá válását

hozza. Hiába riogatnak a hábo-
rús uszítók, a magyar munkás-
ság a termelés fokozásával erő-
síti a béke Sztálin és a Szovjet-
unió vezetete erős frontját.

KETTESSY ALADÁR,
egyetemi rektor ezt mondja:

— Az orvostudomány nagy ha-
ladását várom az öt éves tervnek
már az első esztendőjétől is.
Minden orvos, de különösen a
kutatóorvosok számára óriási
szolgálatot tesznek az új mód-
szerek.

— Megszűnt a tudósok megkö-
töttsége, a népi demokrácia bő-
kezűen támogat minden tudó-
mányos törekvést. Míg a három-
éves terv középpontjában az új
kórtani intézet építése volt, ad-
dig az öt éves tervben új köz-
ponti orvostudományi intézet épül.
Ebbe az épületbe kerülnek majd
azok az elméleti intézetek, me-
lyeknek eddig nem volt megfe-
lelő helyiségük. A terv során új
központi Röntgen-intézetet és
felvételi intézetet kap a klinika-
telep. Az összes intézeteket kor-
szerűsítik. Még az öt éves terv
elején két nagy lakóház épül,
ahol száz egyetemi és klinikai
dolgozó kap szép, egészséges la-
kást. A szemklinikai szintani la-
boratóriumot kap, ahol a klinika
dolgozóival munkaközösség-
ben végezzük a szinlátásra va-
natkozó elméleti és gyakorlati
laboratóriumi munkákat. Klini-
kánkban Filatov módszer szerinti
operálunk és gyógykezeltünk si-
keresen.

KULIN LÁSZLÓ,
a gyermekklinika vezetője így
válaszol kérdésünkre:

— A gyermekklinika a mult-
ban a klinika telep legelhagyat-
tottabb része volt. Már a három-
éves terv keretében felmerülték
az agylétszámot 120-ról 160-ra és
a lakosság felvilágosodottsága-
ra jellemző, hogy a betegforga-
lom 40 százalékkal megnőtt. Az
öt éves terv folyamán laborató-
riumi felszerelésünket kibővítik,
emellett már a terv első évében
építenek a klinikához egy pavil-
iont, mely conditionált levegővel
ellátott koraszülött és átmeneti
osztály lesz. Ennek az osztály-
nak a különválasztásával érjük
hogy a koraszülött csecsemőhá-
landóság az Alföldön 70-80
százalékról 20 százalék alá eső-
ken. Magának az átmeneti osz-
tálynak a klíma-apparátusa 150
ezer forintba kerül!

HORVÁTH JENŐ
élmunkás színigazgató így nyil-
latkozik:

— Az öt éves terv küszöbén
úgy érzem, a legfontosabbnak
azt kell kiemelnem, ami ben-
nünket, színészeket érint. A
falusi kultúrházak építését ad-
vözljük kitoró örömmel. Nem-
csak a falusi kultúrcsoportok
játsszanak majd itt, hanem a táj-
színház együttes is és a falu né-
pe megszereti a kultúrházat,
ahol nemes szórakozást talál. Az
öt éves tervtől várjuk a vidéki
színházak korszerűsítését és bi-
zonyos, hogy Debrecenben is
megszűnnek műszaki vonalon, a
ma még ugyancsak nehéz és
mostohának mondható viszó-
nyok. A Terv, mely új Nemzeti
Színházat épít, gondoskodik a
vidéki színjátszás ügyéről is.

DR. VÁLYI NAGY TIBOR,
az Egyetemi Gyógyászati Inté-
zet vezetője mondja:

— Az 1950-es évvel a szocializ-
mus felé vezető úton új döntő ál-
lomáshoz érkezünk, megkezdjük
első ötéves tervünket. Hogy szá-
munkra, a tudomány műveire mit
fog jelenteni az öt éves terv, már

fogalmat alkothatunk magunkok-
a most befejezett három éves terv
során. Ures laboratóriumaink a ku-
tatás és az oktatás számára mo-
dern intézetekké váltak. A régi,
elavult orvosképzésünk helyett ma
fiatal orvosnövendékeink előtt új
perspektívák nyíltak meg. Megvá-
lozott az egyetemi ifjúságunk szoci-
ális összetétele és ezen ifjúság
sorának útját nem a sivár bizony-
talanság és üres ígéretek vezetik
lőbbé, hanem a valósággá vált
marxi-lenini-sztálini eszme.

— A lezárult három éves ter-
vünk alkotásainak alapján az öt-
éves tervben az eddigi ötcélú ku-
tatást a nép érdekeit szolgáló szoci-
alista tudomány váltja fel, amely-
től én és munkatársaim az aktuá-
lis tudományos problémák megol-
dását várjuk és ebben magunk is
tevékenyen részt veszünk. Mindez
azonban csak akkor válhat való-
ban népünk és ezen keresztül az
egész haladó emberiség igazi érte-
kévé, ha igyekszünk teljesen
magunkévá tenni a szovjet szocialista
tudomány eszméit tartalmazó és meg-
ismerjük ezen tudomány nagy viv-
mányait, melyet a mult rendszerei
oly gondosan igyekeztek eltávolítani
vagy hamis szerekben feltüntetni
előtőlünk.

MAKRAI IMRE,
az Igazságügyi Szakszervezet
előnöke ezeket mondja:

— Az újtól a szocializmus
alapjainak további lerakását és
kiegépítését várom a dolgozók ér-
dekében. Az első év után továb-
bi javulást, még szebb és boldo-
gabb jövőt, az életszínvonal
nagyarányú emelkedését hozza
a Terv. Igazságügyi vonalon az
újév a népi ünnekek, a nép fiai-
nak bevonása lesz az igazsá-
szolgáltatás munkájába: a jól
bevált népbíróság, munkásbírák
után a népi ünnökök működése-
től is a legjobbat várhatjuk, a
nép fiai a dolgozó nép igazsá-
gát védik meg.

TÖRÖS KÁROLY
megyei sportfelügyelő ezt mond-
ja:

— Az öt éves terv sportvonat-
kozásban óriási mértékben len-
dült majd le a magyar sportot.
Mégpár a Népstadion, eleterős,
acélos izomzatú fiatalok ereit
adja majd a sport a szocialista
hazának. Sportban is a Szovjet-
unió példáját haladva fejlesz-
tjük sportunkat. Debrecen és me-
gyei viszonylatban a sport még
jobban fellendül s sportlétesít-
ményeink gazdagodásával új le-
hetőségek nyílnak előttünk.

GYULAHÁZI JENŐ,
a KLASZ elnöke így nyilatko-
zik:

— Debrecenben már az elmúlt
évben rendeztek nemzetek kö-
zötti válogatott mérkőzést, az
öt éves terv még több válogatott
mérkőzés rendezését adja váro-
sunknak és egyben a vidéknek.
Labdarúgó vonalon megindul a
szocialista sportszellemnek meg-
felelően az átképzés és az elkö-
vetkezendő jövőben már az új-
szellemű játékosokat láthatjuk
a pályákon. Az öt éves terv még
több felszerelést, pályát juttat a
falu dolgozóinak és megindul a
legnagyobb népszerűségnek ö-
rvendő és főmeget megmozgató
sportág megnagyobb arányú fej-
lődése.

LIGETI MÁRIA
védőnőképzés így válaszolt kér-
désünkre:

— A magam kis életében is
döntő lesz az újesztendő. Most
végzek, már ebben az esztendő-
ben megkezdem a hivatásomat:
védem a dolgozók egészségét.
Nagy-nagy lelkesedéssel nézek
az 1950-es év elé.

Három beszélnek MOSZKVAI ÉLMÉNYEIKRŐL

Berki Mihályné, Muszka Imre és Csillag Miklós nyilatkozata

A dolgozó magyar nép képvé-
selői, Berki Mihályné, Muszka
Imre és Csillag Miklós, akik né-
pünk Sztálin iránti mélyszéges
szereleetének bizonyítékait, a
szébbnél-szebb ajándéklágyakkal
mintegy három héttel ezelőtt
Moszkvában kísérték, hogy részt-
vegyenek a Sztálin generalisz-
tinusz 70. születésnapja alkalmá-
ból rendezett moszkvai ünnep-
ségekben, 23 napi távollét után
visszaérkeztek Budapestre.

Az eseményekkel teli három-
hét felejthetetlen élményeiről a
következőkben számolnak be:

A magyar dolgozók ajándékai-
nak elhelyezéséről Csillag Mik-
lós beszélt:

— A magyar népi demokrá-
cia munkásainak és parasztjai-
nak ajándékait a megérkezés
után a Puskinról elnevezett mú-
zeumba szállították. Ez a múze-
um ott áll a Moszkva folyó
partján, a város egyik legszebb
pontján, nem messze a Szovjet-
unió Leninről elnevezett könyv-
tárolól. A Puskin-múzeum ha-
latmas termeiben állították ki a
szovjet hatóságok azokat az aján-
dékait, amelyeket a népi demok-
rácia országainak dolgozói s
a még imperialista igát hordó
nyugati országok munkásosztá-
lyai küldtek Sztálinnak, a nem-
zetközi munkásmozgalmat vezé-
rénél. Ajándékaink két terem-
töltötték meg a kiállítás 11 ter-
me közül. Kisfaludy Srobl Zsig-
mond hatalmas márványszobrát
amelynek gipszmásolatában a
sztálini ajándékok budapesti ki-
állításán a magyar dolgozók is
gyönyörködhettek, a kiállítás első
termében helyezték el.

Külön kell beszélnünk a
Szovjetunió népeinek ajándéka-
iról. Ezek közül is mind szép-
ségben, mind pedig méreteiben
kiemelkednek: egy négy méter
magas, a szívárvány minden szí-
nében pompázó metszett üveg-
kristályváza és egy 70 négyzet-
méter nagyságú azerbejdzsáni
szőnyeg, amelynek közepébe gon-
dos-lezek a nagy tanító és vezér
alakját szőttek bele.

Berki Mihályné, Muszka Imre
és Csillag Miklós résztvettek a
nagy éjszakai alkalmából ren-
dezett hivatalos ünnepségeken.
Berki Mihályné ezekről az ün-
nepségekről, élményei közül is a
legnagyobbiról beszélt, felidézve
emlékezeteibe a nagy színházbeli
ünnepség és Kreml-beli vacsora
mozzanatait.

— Bennünket, a magyar kül-
döttséget tagyit — mondja — az
a megfeszítettetés ért, hogy egy
pályán a díszelvényen helye-
lyet foglaló Sztálin elvtársától 20
hamovistáknak.

méternyire kaptunk helyet. Az
ünnepség hat óra hosszat tar-
tott. Ez alatt a hat óra alatt
állandóan Sztálin elvtársat néz-
tük, aki barnára sült arccal, fi-
atalosan fogadta a színház néző-
termét betöltő három ezer ember
szünni nem akaró tapsát, éljen-
zését, a feljé dradó szeretetet és
ünnepelést. A könnyem is kicsor-
dult — folytatta Berkiné — ami-
kor láttam, hogy a mi szeretett
vezérünk és tanítónk, felszabadi-
tónk, az egyszerű emberek remé-
nyessége, százezer lányszó-
vezére, milyen szeretettel öleli
magához a kis szovjet pioniro-
kat, akik virággal köszöntötték
öt, második édesapjukat. Egymás
után léptek a mikrofon elé a vil-
ág legnagyobb kommunista párt
jainak vezeterei, közöttük a mi sze-
retett Rákosi elvtársunk.

— A Kreml-beli vacsorán, a
cárok egykori báltermében há-
rom ezer ember ünnepelte Sztá-
lint. Nagy boldogság volt ezen
a vacsorán együtt látni Sztálint
az utolsó tanítót és mellette
legnagyobb magyar tanítványát
a mi szeretett vezérünket, Rákosi
elvtársat.

Népünk képviselői amellel,
hogy résztvettek a világraszóló
ünnepségeken, tapasztalatokat is
gyűjtöttek a Szovjetunióban.

Muszka Imre a sztahanovista
esztendővel, a kiadó szovjet
sztahanovista Bikov indított
el a több ezer szocialista teljesít-
mények útján, így számol be a
Szovjetunióban szerzett tapasztá-
latairól:

— Vendéglátóink jóvoltából kö-
zel egy napot tölthettem a leg-
nagyobb szovjet autógyárban, a
moszkvai Sztálin autógyárban.
Az ott tapasztaltakról csak a bá-
mulat és a csodálatos eredmé-
nyeket elérő szovjet nép iránti
tisztelt hangján szólhatok. Ebb-
ben a gyárban olyan gépeket
láttam, amelyek hogy csak egy
példát mondjak, négy halapac-
sütessel készíti kel az autóföle-
nyeket. Minálunk a WM ben-
s állatában az üzemekben az on-
tók azt szokták mondani: nem
is öntöde, ha nem piszkos. A
Szovjetunióban erről másképpen
vélekednek, mert az öntödeben
nyomat sem látni piszoknak,
minden ragyog a tisztaságtól.
Ezzel szemben az öntödei munka
a legtökéletesebben gépesített.
Az öntödeben dolgozók legna-
gyobb része nő.

Befejezésül Muszka Imre el-
mondta, hogy a Szovjetunió-
ban szerzett tapasztalatokat
azonnal átadja a magyar szta-
hanovistáknak.

Leleplezett kulákszabotázs

Felháborító kulákszabotázs-
leleplezett le a dolgozó parasztsá-
g Apátfalván, Kardos József 46
holdas kulák és 3 fia sorozato-
san aljas merényleteket követ-
tek el a dolgozók állama ellen.
A kukoricabetakarításkor 300
mázs kukoricát szándékosan
medves földön raktározták el,
hogy az megrothadjon és így el-
vonják a közellátás-elől. A dol-
gozó parasztságot ébersége lele-
plezte szándékukat. Megállapítot-
ták, hogy három vagon kukorica
megpenésedett, megdohosodott.
Kardos Józsefet őrizetbe vették
és átszállították a szegedi
ügyészségre. Rövidesen ítélik
felette a bíróság.

Kürtösi Anna 50 holdas kis-
kunfélegyházi kulák lánya ren-
szeresen szállított kukoricát en-
gedély nélkül Orosházaról Kis-
kunfélegyházára és azt zugtor-
galomban értékesítette. Az oros-
házi rendőrség a napokban tet-
tenérte. A fektető kuláklányt
letartóztatták és átadták az
ügyészségnek.

Baki Béla vilányi kulákot a
bírósg egy évi fogházra ítélte,
mert azt a rémhírt terjesztette,
hogy a levágott sertések után
adót kell leróni. A reakció ezzel
a rémhírral azt akarta elérni,
hogy a falvak dolgozói félig hi-
zótt állapotban vágják le serté-
seiket.

Ötéves terv: erős ipar, virágzó falu, boldog né

Nikolaj Ursumszkij: DOLLÁR „DEMOKRÁCIA” ÁRNYÉKÁBAN

Ez év tavaszán az egyik óceánjáró fedélzetéről New-Orleansban (az Egyesült Államok egyik nagy déli kikötőjében) partraszállt Sztaniszláv Lazinszkij lengyel állampolgár, foglalkozása mechanikus, feleségével és két gyermekével nyugatnémetországi koncentrációs táborból érkezett ide.

Mikor a vesztegetés és család eszközeivel dolgozó amerikai szervezők Lazinszkijt, a dollár-demokrácia birodalmába irányították, kitűnő munkát, szép lakást és bőséget ígértek neki. A lengyel mechanikust a New-Orleans közelében lévő ültetvényre irányították. Lazinszkij szenvedéllyel vetette magát a munkába. Szomszédai elragadtatással nyilatkoztak arról a készségről, mellyel a nehéz munkát végezte. De néhány hónap múlva Lazinszkij kétségbeeséssel teli levelet írt New-Yorkba. „Emberfeletti munkám ellenére — írta a mechanikus — képtelen vagyok családomat ellátni”.

Sztaniszláv Lazinszkij levele — a többi hasonló tartalmú levélhez viszonyítva sikerrel járt: Helena Smith amerikai újságíró nő lekötözte a „Colliers” című folyóiratban. Mindez azonban nem változtatta meg Lazinszkij helyzetét. Keserves panasza pusztában elhangzó szóknak bizonyult...

II.

A 205 ezer hontalan egyén Egyesült Államokba való bebecsátására vonatkozó 1948-as amerikai törvény értelmében az év összeig 22 ezer embernek adtak partraszállási engedélyt. Ezek között több ezer olyan lengyel van, akiket annak idején a hitleristák faszta kényszermunkára üztek és akik a háború befejezése óta Németország nyugati megszállási övezeteiben voltak, különleges, úgynevezett „displaced persons” — kitelepített személyek — számára szolgáló táborokban.

Lidshouttie katolikus pap, aki jelen volt a „hontalanok” amerikai átvételénél az egyik európai táborban, így írja le a folyamatot: „Láttam levelek között hontalanokat egy kis szobában szorongani. Megtekintettük őket, megfogdosták izmaikat. Mindez a régi rabslógavásárokról emlékeztetett...”

Egy bizonyos „áttelepítési szakértő” cinikus nyíltsággal ismertette be a „New-York Herald Tribune” újság hasábjain, hogy ez embereknek az Északamerikai Egyesült Államokba való behozatalát egyáltalában nem a magasabbrendű humanizmus álláspontra magyarázza, hanem az amerikai vállalkozóknak az a kápszis törekvése, hogy olcsón munkaerőhöz jussanak. Az ártatlannak látszó közlés mögött: hogy „a megérkezett szlovákok a mezőgazdaságban helyezték el”, kegyetlen igazság bújik meg: az, hogy sok ezer lengyelt, csehét, szlovákokat és egyéb kitelepített személyt irányítottak a déli cukor- és gyapotültetvényekre, hogy az alacsony fizetésű négereket meg olcsóbb munkaerővel helyettesítsék. A modern amerikai rabslógatartók lengyelekkel helyettesítik a kaliforniai gyümölcsültetvények mexikói munkásait és Long-Island burgonyaföldjein az észak-indiai munkásokat.

III.

Több száz lengyelt irányítottak Louisiana államba is cukornád-szedésre. Moszkítókkal teli, hatalmas iszapos ingoványok közelében levő kőszékekbe helyezték őket. Durva deszkából épített keskos kunyhókban jelölték ki a helyüket. Az egyik amerikai újságíró szerint e viskók nyomor...

„Tamás bátyát is alrém...

tette volna” (Tamás bátya — Beecher Stowe regényének ismert hőse).

Ormsby katolikus lelkész így számol be a lengyeleknél tett látogatásáról: „A gyerekek sirnak és tejtért könyörögnek, a férj a család 4-5 vagy hat tagjával végzett 9 órai súlyos robot mellett 2 dollár 9 centet keres egy napra, ha ugyan egyáltalán munkához jut... Ezt a nyomorúságos fizetést is — a szemtanúk állítása szerint — csekk formájában kapják a munkások, melyekért az ültetvénytulajdonosok üzleteiben lehet vásárolni, ahol minden többbe kerül, mint a többi helyeken. Esős napokon kénytelenek a cukornádültetvényeken dolgozni és ezekért a napokért a munkásoknak semmit sem fizetnek”. „A munkásoknak tulajdonképpen semmit sem adnak — folytatja Ormsby, — holott köztudomású, hogy még a rabslógák is elegendő mennyiségű ételt és rendes öltözetet kaptak. Ezek az emberek azonban nem jutnak megfelelő ételhez és egyáltalán nem kapnak ruhát”. Egyre jobban eladósodnak — folytatja bizonyos Sjutten, Ormsby kollégája, — márpedig aki 200 dolláron túl adósodik el, már sohasem hagyhatja el ezt a szörnyű ültetvényt minthogy a jelenlegi helyzetben lehetetlen ilyen nagy összeget megkeresni.

IV.

A rabslógasorsba került „áttelepített személyek” elemi emberi jogaik védelmét keresik,

A KEZDET KEZDETÉN

A férfiak mennek ki a határba régi gazdáik, új gazdáik, napszámok — és szántanak, vetnek, metszik a szőlőt: csakugyan akad olyan is, aki kapával áll neki földjének. Zimányi zörgő traktorjával kifelé. A községhez közel, a V-be vezető út mellett van a földje, márhogy az egyik darab földje. A javítás sikerült, bár estig piszmogott a géppel tegnap rostás... Zimányi szánt a traktor jól működik. Micsoda áldás egy ilyen traktor! Fenn ül rajta Zimányi és csak úgy lovagol vele. Jó mélyen szánt a traktor, harmas ekével, Végigszántja Zimányi a nagy tábla egyik részét, ott fordul, a másik részre jön vissza. Így rojja a földet, hogy a tarló, szaporodik a fekete szántás, a kifordult föld csillag a napfényben. Négy-öt varjú száll a friss szántásra, billegnek rajta, vagdossák beléje a csőrüket. Zimányinak a képe, a feje, a hajusza, minden porcikája rezeg, ahogy a gép razza.

Vörös Mihály befogja a lovat hogy átmegy V-be, ott kap vetőmagot. Magával viszi Keserű Jánost, annak is kell mag. Nem várnak vele, feketén veszik meg a magot, lesz ahogy lesz, bár még a szántást sem végezték el.

Amint az úton haladnak, már messziről látják Zimányit. Ugy szalad a géppel, mintha kergetnék. Keserű János felsóhajt:

— Könnyű annak, akinek traktorja van.

Köszöntik egymást, ők és Zimányi, de szalad a traktor, üget tovább a ló.

— Az estig felszántja ám ezt az egész nagy táblát, — mondja Vörös Mihály a Janinak. — Mármost hogyan versenyezzen az ember az ilyenekkel? Láttad azt a jó szántást? Visszafelé jövet tele vannak

melyekről olyan ékeszólóan beszél az amerikai alkotmány és dörögnek fáradhatatlanul az amerikai újságok, a rádió, az esküdtek, szónokok, kongresszusi tagok és a monopoiisták egyéb szolgálói. A munkások a bizottságokhoz fordultak, mely az áttelepített személyek ügyével foglalkozik és mely Washingtonban székel. Onnan azonban azt a választ kapták, hogy a bizottság csak „erkölcsi felelősséget” vállal, minthogy anyagi eszközök felett nem rendelkez és nincsenek lehetőségei”.

Az elkéseredett emberek, akik a fasizmus rabságából a dollár rabságába kerültek, nyílt tiltakozásokkal kezdenek fellépni. És ilyenkor elkerülhetetlenül megjelenik az amerikai rendőr hatalmas alakja, kezében a gumibottal: a modern amerikai „demokrácia” jelképével!

Egyáltalában nem lehet azonban csodálkozni, hogy a lengyel származású áttelepített személyek egy csoportja, mely jelenleg egy New-Orleans környékén levő cukornád ültetvényen dolgozik, bejelenti az egyik haladó szervezethez intézett levelében: „nem látunk nagy különbséget Hitler általunk elátkozott „új rendje” és Truman úr „hagyományos amerikai demokráciája” között.

örömmel, Vörös és Keserű, megvan a vetőmag. Nézik a tájékat. Két parcellát látnak, amely parlagon hever.

— Az ember szíve elszorul, ha ilyet lát, — mondja Vörös Mihály. — Kié lehet ez itt?

— Nem tudom. A másik az enyém.

— Vagy úgy... Hát mit csinálsz majd?

— Még nem tudom.

Megint találkoznak Zimányival, fáradhatatlanul rojja a köröket. Talán még ebédelni sem megy haza, estig dolgozik egyfolytában. Eppen a tábla széléhez érkezik Zimányi, odakiált Vörös Mihályhoz:

— Hol jártak?

Meg is állítja a gépet, Vörös is megáll a kocsiával. Vörös neki-bátorodik:

— Van már mag. Azért mentünk. De a szántással nem tudom mi lesz. Csak egy lovom van.

— Látom, bólint Zimányi.

— Meg itt van a Jani. Ő sem kapott még igát.

— Jóban vannak a Magyar Jánossal.

— Az most nem adhat.

Keserű János önkéntelenül is szinte esdekelve néz Zimányira.

— Hol van a földed? — kérdezi Zimányi.

— Nem messze van innen — és artafelé mutat.

Zimányi eltűnődik, megvakarja a fejét, kinos fintort vág és csak ezt mondja:

— A magáét tudom, Mihály.

Zimányi aztán sóhajt, mint aki megadja magát.

— En a traktor nem adom senkinek. Hanem estig készen leszek ezzel a magaméval, holnap felszántom a sógoroméit, holnapután a magukét.

Es már indítja a gépet, mert

Eberség, hűség

Aki le nem számol most a múlttal,
az nem leli meg a jövődőt!
A szenvedésben ezt tanultam,
lobogtatom mint tarka kendőt —
aki szerelmi megtanított,
az gyűlölni is megtanított,
hogy a szabadság fennen szárnyal!
s a porban csúsznak lenn a gyűlölk,
hogy ami szép volt, ne feledjem,
és hogy a jóra éberebben
vigyázzak, mint vigyáztam akkor —
mert nem méntség ma már a vakság
és nem méntség ma a gyermekkor!

Hullámzó lánván járunk, billen,
emelkedik, le hull a föld —
én azt tartom emlékeimben,
amit a való összetört.
Kocsnyás ázalag volt az ősdm —
emlékeztek trilobiták?
En már ember vagyok és megörzöm,
ami szépet ránhagyott a világn.

Zeng a természet! Rózsa a rúcsd!
felhördülnék a fák!
Iszonyu dühükben elkiáltják
maguk a parazitákat!
De aki éber, aki hű
önmagához s az emberekhez —
mindennap közelebb kerül
az öntudatos szeretethez.

ACZEL TAMÁS

Örvény

Írta: Pantjorov

Ez nem fehér, krétás víztől kiszaggatott part. Ez csak nap. Sok nap. Es a napon, a Volga mellett, karjaiban Annuskával, kibombolt ingnyakkal Jáska áll. Annuska ide-oda csapkod kezeivel, gügyög és cibálja Jás-

ka felét.
— Ne rosszakodj kisanyom, ne rosszakodj... Nézd csak ott anyya!
Mint valami víza a sötét vízen, úgy csapkod Szteska a Volgában:

— Ó! Jáska! — kiáltja — Jáska! Olyan meleg a víz — a vizet magásra spricceli — ülted le Annuskát és gyere úzni.

Jáska leülte Annuskát a parton, Szteska ruhái mellé, majd nadrágját ledobva hangosan felkiáltva mint valami ügygolyó vetette bele magát a Volgába s nagy tempókat véve, gyorsan utolérte Szteskát. Egészen közel a parthoz, talán tíz méternyire, ahol az örvény forogva bugyborékol, Jáska kiemelkedik a vízből, hogy barna melle is kilátászik, s egyet kiált:

— Hé! Ó — és a víz alá merül. Szteska tovább dolgozik karjaival, nevet és körül néz. Várta, hogy Jáska felmerüljön, aztán gyorsan a partra uszott. Mikor már közel volt a parthoz, szíve a rémüléttől hirtelen megremegett: — Ilyen hosszú ideig? Alva marad, kezeit lassan a vízbe meríti, megfordul, nézi a helyet, ahol Jáska a víz alá mefűlt, hirtelen szíve dobogni kezd, majd felkiált, ellöki magát lábával, uszik:

— Jáska — és aztán elnyújtottan — Istenem! Emberek! — és egészen kétségbeesve — Istenem!... Mi az? — és a lábainál Jáska merül fel —. Mi az? — és arca széles nevetésre húzódik.

Szteska karjaival átöleli Jáska nyakát: — Megijedtem... Már azt hittem...

Az drámat egészen szorosán közel sodorta hozzá Jáska testét. A vízben hűvös, selymes, sikos. Az érintés Szteskán új, sohasem ismert érzéseket ébreszt. Ajkai remegnek, szeméi részegnek egy új örömtől, Jáska karján az izmok olyanok, akár a hajókötetek. Szteska Jáska karjaiban fekszik. az drámat csendesen remegletti mellé, ajkai szétnyílnak örömet várva suttog. Jáska hallgatón nyomja szét ajkaival Szteska suttogását és magásra emeli karjaiban. A napon megvillan Szteska napbarnított teste.

Nagy Lajos.

A parton Annuska szunnyadt.

1 év — 10 esztendő

A számtani lehetetlenség valóság lett Ohaton

A riport címe bizonyára mindenkit gondolkodóba ejt, éppen ezért sietve eloszlatjuk a kételet. Egy esztendő alatt legalább 10 esztendőt fejlődött az ohati állam gazdaság, ha Ohat multbeli fejlődését vesszük alapul. Mert az is bizonyos, hogy a szocializmust építő öt éves terv esztendeiben, ezek az eredmények még jobban megköszönődnek.

1948 január 1-én a régi ohati állattenyésztő gazdaság átalakult és az Ohati Állami Gazdaság Nemzeti Vállalat nevet vette fel. A régi gazdaság területe 1250 hold volt, amiből ezúttal csak 240 hold, míg az állami gazdaság területe már 17 ezer hold és ebből már 5000 hold szántó. A nagyterületű szántó a szűz pusztai területek feltérésével és a fosztás után keletkezett.

Gépekben sem volt gazdag a régi gazdaság. Egy traktort vett át az állam, de azt sem lehetett szántásra használni, legfeljebb daráló hajtani vagy szelektározni. Ma hét 50 55 ös traktor, 10 új Sztyalinpec dolgozik a pusztán, ezenkívül van vonatkozó négy is négy, egy teherautó, három traktorvontatású és hat lövönalású velőgép.

Minden vonalon szembejövő az egy év alatti hatalmas változás és gyarapodás. A földművelés házról 73-ra, a tehénállomány 30-ról 250-re, a növendékmarhaállomány 60-ról 650-re, a mangalicák 60-ról 350-re, a birkák 600-ról 2500-ra, a baromfiak 500-ról 2500-ra gyarapodtak. Es ha hozzátesszük, hogy ez csak a tervszáma és a valószínűségben a lezármasítottakkal együtt ez a szám majdnem kétszeres valószínűségét jelent, elképzelhetjük, milyen óriási fejlődésen ment keresztül az országunk az állami gazdasága, mely a tavaszi munkában az országban első helyen végzett és amely a jelek szerint az őszi munkákban is az ország legjobb állami gazdaságai között fog szerepelni.

Építkezésben is igen nagy előreladást tett a fejlődés útján Ohat. Megépült egy 200-as befogadóképességű sertésfarm, ezenkívül egy 3000 juh részére szolgáló hódály, egy 800 növendékértetés számára elegendő nagyságú karam és modernizáltak egy 100 tehén befogadására alkalmas istálló. Ennek az istállónak az az érdekessége, hogy benne „egyed” etetés van. Minden tehén a tejjel együtt megfelelően kap takarmányt és amelyet így egészségesebb és zavartalanabb az állat táplálkozása.

A baromfi-életről is nagy változások állottak be. Baromfi-kelető épült 10.000 baromfi, 1000 pulykára és 200—200 gyöngytyúrra, libára, kacsára, ezenkívül külön baromfi-életről is állítottak fel.

De nemcsak az állatállomány elhelyezéséről folytak az építkezések. Első helyen gondoltak a munkások elhelyezésére. Hat darab kétszobás, minden kényelemmel ellátott lakás is épült ebben az esztendőben.

A téli takarmányozásnál nincs semmi hiba, nincs fennakadás, mert a búzatablakon a fűszáraz után muhart vetettek, amiből szeptember végén gazdag takarmányt arattak.

A jó eredmények elsősorban politikai szervezőmunkára is visszavezethetők. Elénk párt- és szervezeti élet folyik az ohati állami gazdaságban. Napi munkájuk előtt és után megbeszéléseket tartanak a dolgozók és hetente egyszer üzemi értekezletre gyűlnek össze, brigádokban dolgoznak. Egy-egy brigád 15—20 főt számlál, de ha kell, időszakonként hatvan főre is feltöltik. Jelenleg hat területi brigád működik. Igen kiváló az egyéni teljesítmények is. Ősszel 240 százalékos napi teljesítményt vágta ki általában Hadobás Mihály, Tóth Imre, Kóti József Csöke Béla. 180 egyéni versenyző volt ősszel, most még többen versenyeznek a legjobb munkáért.

Van egy állattenyésztő brigád is, melynek öt csoportja jó, szarvasmarha, juh, sertés és baromfi-életről foglalkozik.

Az állami gazdaság nemcsak gazdasági, hanem kulturális téren is mértőföldes léptekkel halad előre ebben az esztendőben. Az EPOSZ-kultúracsoporthoz nemhiába nyerte el a járási vándorversenyt, ehhez mérten a legjobb műsort is adják a föld-

gozóknak a Szabad Föld Téli Esté-ken. A lelkes kultúrgárda egyre nagyobb feladatok megoldására vállalkozik.

Igy fest a tények tükrében az állami gazdaság meredek felfelé ívelő fejlődése. Ez a fejlődés egyre szebben bontakozik ki majd az öt éves terv most következő, munkával és dicsőséggel gazdag esztendeiben.

A demokratikus bíró szerepe az osztályharcban

A debreceni Felsőbíróseg író elnöke, dr. Matéffy József már székegő beszédében és ünnepélyes beiktatása alkalmából vállalta, hogy milyen feladatok várnak a demokratikus bíróságra. Az igazságszolgáltatás minden dolgozójának a marx-lenini ideológia alapján kell működnie a jövőben a dolgozók bírájának, a dolgozók igazságon védelmezőjének kell, hogy legyen.

A bírósági kar átképzéséről, neveléséről, önképzéséről, a közeljövő munkaprogramjáról dr. Matéffy József a következőket mondta:

— A bíróságokra az alkotmányban rögzített feladatok a szocialista társadalmi együttes szabályainak megtartására, nem egy a szorosabb értelemben vett bírói funkciókat ellátó állító tevékenység jelent a bíró részére, hanem az a tevékenység, amely a bírósági tevékenységét, képesen az ügyek mikénti elődöntésével, határozatainak indoklásával fejti ki, ennek feladata az, hogy a bíróságot egész működésében olyanok kell lennie, amelyek az a nevelési, táskört eredményesen be is tölti. Ezt pedig csak úgy érheti el, ha a maga is belső meggyőződésből folyóan a szocialista és az ítéleteiben nyilvánul meg.

— A magam elé tűzött feladatok megoldásánál az előtérben ott érdekel, az elsősorban kötelességemnek tartottam és tartom az MDP helyi és városi pártbizottsággal való legszorosabb kapcsolatban. Felbecsülhetetlen jelentőségűt tulajdonítok a közelmúltban megalakult igazságszolgálati bizottság léte-

sítésének, amelynek keretében a városi pártbizottság kiküldött képviselője részéről a debreceni összes igazságszolgálati bizottságok és ügyészségek vezetőinek, az alapszervi titkár és káderekkel jelenlétében, lehetőség van közvetlenül rámutatni az esetleges hibákra, megbeszélési a kijavítás lehetőségeit a bizottság tagjai pedig közvetlenül vehetik fel a problémákat, ismerhetik meg a munkaszabály vezetői pártja politikai irányvonalát és kaphatnak e részen hasznos tájékoztatásokat.

Minden lehetséges alkalmat megki- vanok ragadni, hogy közvetlen meggyőződést szerzessem, miként viszonyulnak munkatársaim népi demokráciához. Nem lehet vitás hogy a szocialista építésben a magunk területein is csak úgy érhetünk el eredményes munkát, ha a vezető és munkatársait az akarat és eszlekek egységbe kapcsolja össze. Ennek előkészítéséhez az új marx-lenini ideológia minél tö- közetesebb megismerése és megunkévé- tétele. A Párt és a szakszervezet a most meginduló őszi oktatási évadban szervezett szemináriumok révén lehető- séget biztosítanak az elméleti képzés- re. Ugyanezt célozzák a rádióban újonnan meghonosított szemináriumok is, amelyek meghallgatására és az ott kapott anyagokhoz kollektív feldolgo- zásra alapszervezetünk a jövő héten két szemináriumot indít meg. Az ön- képzés lehetőségét elmozdítandó engedélyt kértem az Felsőbíróseg könyvtá- ránk ideológiai művekkel való na-

Fluort kevernek a debreceni vízbe

a fogszuvasodás leküzdésére!

A fogszuvasodás — népbetegség. Magyarországon minden 100 ember közül 80-nak a fogszuvasodás okozza a fogait.

Az elmúlt rendszerben nem történt semmi jelentős lépés abban az irányban, hogy a fogszuvasodást kiküszöböljék, vagy legalábbis a népbetegség ellen valamilyen formában felvegyék a harcot.

Most a népi demokratikus kormányzat lehetővé tette, hogy ki-

tűnő fogspecialistáink állami támogatással kísérleteket végezzenek a népbetegség kiküszöbölésére. E tudományos kutatómunka jegyében indultak meg Debrecenben dr. Adler Péter egyetemi tanár, a fogászati klinika igazgatójának vezetésével a kísérletek. A kutatás eredményeiről és a fogszuvasodás elterjedéséről beszélgetünk dr. Adler Péterrel.

100 FALUSI KÖZÜL 85-NEK ROSSZ A FOGA

— A Magyar Tudományos Tá- nács megadta a lehetőségét annak, hogy a fogszuvasodás kutatása terén is pótoljuk az elmúlt évtizedek bűnös mulasztásait — kezdi nyilatkozatát dr. Adler Péter. — Magyarországon területéről megbízható fogszuvasodási statisztikák nem készültek. Elsősorban feladatunk, hogy megállapítsuk: Magyarország különböző vidékein milyen a fogszuvasodás elterjedtsége. Amit eddig tudunk, az csak annyi, hogy a falusi lakosságnak több, mint a 85 százaléka kisebb vagy nagyobb fogszuvasodásban szenved. A roosevelti főben amerikai kutatók ki- rítettek, hogy az ivóvíz fluor-tartalma és a fogszuvasodás gyakorisága között kapcsolatok állnak fenn. Ahol az ivóvízben 0,7—1 milli- gramm fluor van literenként, ott a fogszuvasodás sokkal kisebb méretű.

KOMÁDIBAN KEVÉS A LYUKAS FOG

— Sikerült Magyarországon megtalálnunk Komádiiban azt a fa- lut, amelynek ivóvízei kivétel nél- küül fogszuvasodást gátló mennyiség- ben tartalmaznak fluort. Vizsgálata-ink, amelyekkel Komádiiban ve- géztünk a kormányzat támogatása révén, megmutatták, hogy kb. 15-20- annyi lyukas foguk van az ottani gyermekeknek, mint másutt.

A közelmúltban végeztünk hasonló vizsgálatokat Szekszárdon, amely hazánk vízvezetékkel bíró városai közül az egyetlen, ahol ke- lö mennyiségű fluor van a vízben. Az itt folyó vizsgálatok kiértéke- lése most van folyamatban, de el- ső benyomásunk az, hogy az ered- mények hasonlóan jók Komádihoz. — Foglalkozunk az azzal a pro- blémával, hogyan lehetne a vízve- zetékkel nem bíró településeket lak- kóit fiatal korukban, kellő men- nyiségű fluorral ellátni. A legegyszerűbb módszernek a konyhasó fluorral való kiegészítése látszik. Az öt éves terv folyamán reméljük, hogy ezt a kérdést is megoldjuk, mert kormányzatuktól az összes anyagi és erkölcsi támogatást meg- kapjuk.

AZ ÖTÉVES TERVEN...

Elmondotta ezután dr. Adler Pé- ter, hogy a fogszuvasodás káros következménye a fogak pusztulása után még az, hogy a fogaknál lévő gennyzacskók komoly betegségeket okozhatnak. Így pl. reumatikus tájdalmak, szervi szív- és egyéb más betegségek lehetnek a rossz fogak utókövetkezményei. Deb- recenben az iskolásgyermekek ál- landó vizsgálat alatt vannak. Kb. 1500 iskolásgyermeket vizsgálnak állandóan, fogukat műviileg látják el kellő mennyiségű fluorral. A ki- sérlet első eredménye 1952-ben válik ismeretessé. Nagyjelentőségű még az, hogy a fluort a vízvezeték- ken keresztül akarják a lakosság- nak adni. A vízbe mesterséges úton bizonyos mennyiségű fluort kevernek és ezzel megakadályoz- zák a súlyos népbetegség nagyban elterjedését. Az öt éves terv során Debrecen lenne az ország első vá- rosa, ahol a vízvezeték vízbe meg- felelő mennyiségű fluort keverne- nek.

A fogszuvasodás elleni harc meg- indult. Kísérleteink jó eredmények- kel kecsegtetnek. E tudományos kutatómunka is hűen igazolja: népi demokratikus kormányzatunk min- den áldozatot meghoz a legfőbb ér- ték, az ember egészségének meg- óvása érdekében.

A magyar rádió a nép rádiója lesz...

Hatalmas programot ölel fel a rádió öt éves terve

Az öt éves terv során hatalmas programot valósít meg a magyar rádió is. Az ország rádióállítása — minél többen hallgassák a rádiót — az adóállások számának és adóerejének, energiájának növelé- se és a stúdiók kibővítése — ez a fő feladata a tervnek és ezzel kapcsolatban a műsor megfelelő összeállítása, hogy a dolgozók igényét minden vonatkozásban és minden tekintetben kielégítse, nevelje és oktassa, de ugyanakkor szórakoztasson is.

Az öt éves terv során minden falu rádióval rendelkezik, megköszönődik az előfizetők száma, a magyar könnyűipar az 1949-es termeléshez képest 75.000-rel több rádiókészüléket, másfélmillióval több rádiócsövet gyárt.

Az öt éves terv során a Rádió

épületében több új, modern stú- diót, leadóhelyiséget építenek, korszerűsítik a meglévő stúdiókat.

A két 135 kilowattos óriásadó, a Kossuth- és Petőfi-adó naponta összesen 32 órányi műsort ad, az 1938-as 18 órához képest. A mostani rövidhullámú adás az öt éves terv első évében erősödő hangú, hatalmas adóvá válik.

A rádió korszerűsítése jobb, ki- dolgozottabb műsort eredményez. A hallgatókat is bevonják a műsor- szerkesztésbe. Fokozottabban be- kapcsolódik a rádió az oktatás és néprevelés szolgálatába, még na- gyobb súlyt helyeznek a marxiz- mus-leninizmus terjesztésére, rádió- szemináriumokat rendeznek az üzemi dolgozók számára. Nagy gondot fordítanak az ifjúság neve-

lésére, január elején alakul meg az ifjúsági és gyermekelődások osz- tállya, amely a 3—18 éves korosz- tálynak megfelelő adásokat intézi.

A zenei részen nagy szerepet játszik a népi muzsika, a könnyű- és népzene. Megtisztítják a népi zene műsorát, kiküszöböljék a rikol- tozó amerikai dzsesszt és magyar szövegeket íratnak a népszerű szöveg írók kezébe. A komoly zene számok előtt ismertető és ma- gyarító szövegeket adnak a jövő- ben. Műsorcsereadást rendszeresi- tenek a Szovjetunióval és a szom- szédos népi demokráciákkal, a ma- gyar-nyelvi csereadások példájá- ra. A magyar rádió műsorának összeállításában az éleljáró szov- jet rádió tapasztalatait hasznosít- ja. A magyar rádió valóban a nép rádiója lesz.

Hét helyen hallgatjuk már januárban a városi „kisirádió” műsorát

A városi „kisirádió” nem kell bemutatnunk. Aki csak reg- gel, délután, este megfordul a Vörös Hadsereg-útján, a Nagyál- lomáson, vagy az ipariskola előtt, ismeri a „kisirádió” műsorát, amely egy-egy mozgalmi in- duló vagy művészlemez közben négyperces előadást sugároz időszervi politikai, gazdasági kérdésekről, közérdekű közle- ményekről.

A „kisirádió” most fejlődés- nek újabb állomásához érkezett el. Új hangszórók, új erősítők beszerzésével, új, kilométereket kitévő vezetékkel kiépítésével lehetővé válik hogy a közeli na- rokban már 12 hangszóró a vá-

ros hét különböző pontján köz- vetlenül a „kisirádió” szórakoztató és nevelő műsorát.

Eddig a városi Vörös Had- sereg-utcai frontján, a Csapó ut- cai ipariskolánál és a Nagyállo- máson szóltak a „kisirádió” hang- szórói. Ezután már a Kisállomá- son, a szűzvárosban, az Arany Bika előtt és a Vörös Hadsereg útja 36. számú ház előtt a vilá- gító oszlop tetején is lesz egy- egy hangszóró és sugározza a „kisirádió” műsorát. A városi Vörös Hadsereg-utcai oldalon, a virág- piac fölött is megszólal ezután az új hangszóró, hangszórót kap ezenkívül a városi dolgozók kultúrterme is.

A „kisirádió” hasznos szolgál- totok tesz műsorával a tömegek politikai, gazdasági és művészi nevelésének is, a mellett, hogy a közérdekű közleményeket most már valóban mindenkihez eljut- tatja.

Ezzel egyidőben a városi épület-komplexumában is egy- tucatnyi hangszórót állítanak fel a különböző ügyosztályok hi- vatali helyiségeiben. A belső hírszolgálat megszervezésével pillanatok alatt lehet valaki megkeresni, a városi dolgo- zókat érdeklő közleményeket mindenki tudomására hozni.

„Fény a föld felett“

Az Oktjabr irodalmi, művészeti folyóirat az évi 9. száma közli Sz. Babajevszkij „Fény a föld felett” című regényét, melyben Babajevszkij Sztálin-díjjal jutalmazott „Aranycsillag lovagja” című regényének hőse tovább életét írja le. Az „Aranycsillag lovagja” a szovjet népkara való áttérését mutatja be. Folytatásában, az új regényben Szergej Tutarinov, a Szovjetunió Hőse, az aranycsillag lovagja visszatér szülőföldjére, a kugáni Uszty-Nyevinszkaja faluba. Azonnal beleméri a kolhozéletbe és aktív részesévé válik az újjáépítésért folytatott harcban. Előre áll annak a kezdeményezésnek, amely a természet átalakítására irányuló nagy sztálini terv megvalósítására vezeti a tömegeket. E tervbe kapcsolja a falu átalakítását. A regény lapjai Uszty-Nyevinszkaja mellett feltárják a roscsini körzet többi kolhozfalujának életét is. A regény hatalmas jelenettel kezdődik. A körzet kolhozparasztrajai Rogyikovszkaja faluban gyűlnek össze. A gyűlés célja: a Tutarinov kidolgozta terv megvitatása. Ima, hogyan beszél Szergej az egybegyűltekhez:

„A természet átalakítására, földjeink javítására és a falu át-

alakítására vonatkozó tervünk az uszty-nyevinszkajai vizieró-mű kollektív építkezéséből indult ki. Mindaz, amiről most nektek beszámolok, egyelőre még csak álmaimban él, de olyan álom ez, amelynek már szárnyai nőttek! Nézzétek csak Rogyikovszkajat — itt van a mi álmunk, itt terül előttek! — Szergej kinyújtotta kezét és az egész gyűlés, mintegy az ő akaratát követve, átkentette a fények által ragyogóan bevilágított teret. — A régi kozdk-falu, nagyapánk hajdani erődje, itt terül el előttek és mi ezt a falut egyszerre láthatjuk olyan-nak, mint amilyen volt, amilyen ma és amilyenné fejlődni fog...”

Szergej fehér, sűrűn teleirt, óriási papírlapot vett elő és ráerősítette a táblára. Valamennyi-ök előtt feltárult Rogyikovszkaja vázlata...

— Itt áll előttek a leendő Rogyikovszkaja... A kertek ide kerülnek.

Szergej ostorszíjjal kerítette körül a falu rajzát és az emberek egyszerű arányos kerteket láttak, amelyek zöld ökvént fogják körül minden oldalról Rogyikovszkaját. A tétől a kertekig sugarasan húzódtak a nyílgyenes járdákkal ellátott és háromsoros fával beültetett utak. A szij a térre futott és beleve-

szett a szürke négyzetbe.

— Itt lesz a falu parkja, színházzal és kultúrházzal. A falu parkjával szemben az állatorvosi rendelő háza. Itt az iskola kétemeletes épülete. Ebben a négyzetben az áruház. A szigeten a sportpálya. A folyón keresztül híd...

A természet átalakításának és a falu újjáépítésnek hatalmas terve, amelyet Tutarinov, a regény hőse előad, nem ábránd, hanem maris valóság — és nemcsak Kubánban, ahol a regény játszódik, hanem az egész Szovjetunióban.

A „Fény a föld felett” értéke éppen abban rejlik, hogy az író azoknak a szovjet embereknek építő munkáját festi le benne, akik minden erejüket a kommunista társadalom építésére fordítják. E téren nincsenek könnyű sikerek. Tutarinovnak és társainak sok nehézséget kell legyőzniök. Babajevszkij hősei azonban merészen diadalmaskodnak az akadályok fölött, meggyőződésből haladnak kitűzött céljuk felé.

Az új regény részletesen rajzolja meg a kolhozfalv vezetőinek alakját. Láthatjuk a regényben hogyan küzdenek a falusi kommunisták az új győzedelméért, a tervek megvalósításáért.

IFJUSÁG

Az ember nagy utakat tett meg

Írta: Iljin-Szegál

Kicsi az ember és rövid az élete. Előtte van a végtelen tér és a baláhtalan idő. Valjón bejárható-e nagy földet és lemerhető sokat apró lépéseivel? És sokat lehet-e az alatt a kiszámított néhány nap alatt, amíg a földön él?

Az ember azonban nincsen egyedül és ebben van az ereje. Mikor a domboldomra továbbítják a hírt, maglyákat vagy faklyákat gyújtva, az néhány óra leforgása alatt olyan nagy utat tesz meg, hogy annak befutására a leggyorsabb hírnökök is néhány napra volna szüksége. Így száll a hír évszázadokon és országokon át, nemzedékről-nemzedékre, egyik néptől a másikhoz a mesterek, bölcsök és hosók munkáiról és diadalairól. Így gyűlik össze a munkák ezreiből egy nagy munka, a lépések ezreiből egy óriási lépés, a rövidke életek ezreiből egy végtelen élet. Valjón egyetlen ember bejárható volna minden utat és lemerhető volna minden

órak azonban nem mindig egyformák. A napot napkeltétől napnyugtáig számíthatjuk. Télien ez kevesebb idő, mint nyáron és éppen ezért a téli órák rövidkebbek a nyáriaknál.

Már van az embereknek naptárjuk is. Az évet már a babiloniak 12 hónapra osztották fel és minden hónap 30 napos volt, már a miletoszi Thalesz tudta, hogy a nap és a hold közötti távolság az emberek azonban könnyen el tévednek a napok és a hetek között. A római papok, kiket a napok nyilván tartásával megbíztak teljesen megzavarodtak. Az évet négy évben osztották fel, az egyik év pedig 12 hónap volt. Az egyik esztendő 355 napig tartott, a másik meg 377 napig. Előfordult, hogy január elsője október 15-ére esett; kint nyár volt, a naptáron meg tél.

A papok nagyon elmaradtak a tudománytól is. Megnaplól is. Caesar ekkor bírta meg szorgosodni alexandriai csillagászt, hogy csináljon rendet a napok és a hónapok között, szorgoskodni mindent rendezőhöz és olyan naptárt szerkesztett, amelyben 12 hónap volt, összesen 365 nappal. Azt javozta azért, hogy a naptár ne maradjon el a Naptól, minden négy esztendőben egészítsék ki a februárt egy nappal.

FELMÉRİK A FÖLDET

és ime, az ókori Rómában, majdnem kétezer évvel ezelőtt hozzáfogtak az emberek az egész óriási birodalom felméréséhez. A földrajztudósok felrajzolták a terekre a városokat, a földmerek pedig meghatározták egyik városnak a másiktól való távolságát. Harminnévíg tart a munka, Vögra megjelenik egy hosszú tekercs, amelyre felrajzoltak minden utat, amely Rómába vezet. Minden várost két kis házzal ábrázoltak. Minden cik-cak az utat jelenti egyik éjjeli szállástól a másikig. Az utas azonnal látja, hogy hány ezer lépésnyi és hány napos az út Spárától Argoszig, Argoszól Korinthoszig.

Nohéz a földet lépésekkel felmérni, de még nehezebb a tengert. Hogyan találja meg az ember útját a tengeren? A tyroszi Marinusz földrajztudós segítségére akart lenni a tengeri utasoknak és ő volt az első, aki a tenger terkepére felrajzolta a hosszúságokat és szélességeket párhuzamos vonalait. Ezek a vonalak csak a térképen vannak meg, a tengeren nem láthatók. De mégis segítettek a tengerészeknek, hogy megtalálják az utat.

A VILÁG MINDIG NAGYOBB LESZ

Nemrégiben a rómaiak még azt gondolták, hogy Britannia szigete nem létezik, hogy minden róla szóló elbeszélés, sőt még a neve is csak pusztán kigondorlás. Caesar pedig most már kétszer is átkelt hadával a tengeren erre a „nemlétező” szigetre. A rómaiak nemrégiben még azt gondolták, hogy az óceán a világ határa és azt akarták, hogy ez legyen a birodalom határa is. Strabon római földrajztudós azonban már arra következtet, hogy az óceánon túl is van lakott föld. Juba utazó pedig felszerelt több hajót és elindult a föld keresésére.

Felfedezte az óceánban a Kanári szigeteket és partjain kokuszpalmákat lát. Egy zászloaiakú felhőt lát a Tenerifei tűzhányó felett. Embereket keres a partokon, de csak elhagyott lákakokat talál, Ugató kutyák fogadják, amelyek pusztán szokásból tovább őrzik az elhagyott viskókat. Tehát itt az óceánon is vannak emberek és mi lehet távolabb? Van-e föld ezen a földön túl?

Seneoa filozófus a következőket írja: „Eljő még az idő, mikor az óceán szétválik bilenseit és feltárul majd a föld teljes nagyságában és a tengeren túl új országok fognak felbukkanni és Tule akkor már nem lesz a világ vége.”

Így lépnek az emberek a föld teregére.

Az embert az idő mélysége is osdítja.

MÉRİK AZ IDŐT

Az időben azonban az ember még nehezebben halad, mint a földön. Már régén feltalálták a nappórárt és a vizirórat. Athénban ezek az órák a „szélek tornyában” mutatják az időt. Mindenki, aki felmászik a tornyra, megtudhatja hány óra van és a nyolc szél közül melyik fúj a tengeren, az

A VILÁG KULCSA A TENCER FENÉKEN

Az emberek azonban nem elégednek meg azáltal, hogy megintálják az órákat és az éveket mérni. Kalendariumi akarnak az időben és tudni akarják, hogy mi volt a régmúltban, mikor még maguk még nem is éltek.

Strabon földrajztudós azt kérdezi önmagától: mindig olyan volt-e a föld, mint ma?

Nem, mert mindig változik. A partok körvonala valmikor más volt. Ahol valamikor város állott, ott most tenger van. A vulkánok tüze emelte ki a szárazföldeket, a szigeteket és a szárazföldeket, így például Sztálin szigetét az Aetna vulkánja emelte fel a mélységből. Strabon igyekszik megérteni, hogyan keletkeztek a szárazföldök. Keresi a bolygók nagy világának kulcsát és azt a kis világ mélyén követi amelyből a Cizehi piramis építettek és rajon arra, hogy ez a mézők apró kelyhek és csigák házából áll, évszázadok alatt a tenger fenekére szálltak alá ezek a kelyhek és csigák. A tengernek felmelegedett a víz jól és szárazföld lett.

KULTÜRVERSENY

1. Ki volt a világ első női professzora?
2. Melyik évben született Glier Sztálin-díjas szovjet zeneszerző?
3. Ki volt az orosz geológia megalapítója?
4. Mikor halt meg Mikszáth Kálmán?
5. Ady Endre utolsó verskötetének címe.
6. Zek Zoltán új kötete, mely Sztálin generalisszimusz születésnapjára jelent meg.
7. Aczel Tamás napokban megjelent regényének címe.
8. Ki volt Muskotov?
9. Melyik évben fedezték fel az orosz tengerész Antarktiszt?
10. Melyik új tudományág megalapítója volt Vernaszki?
11. Zatepek 10.000 méteres világcsúcsának ideje.
12. Ki nyerte 1946-ban a Tizek Bajnokságát?
13. Mit tud Ozolinról?
14. Hallotta már ezt a nevet: Hols. csevnikova?
15. Teleki hányszor szerepelt az őszi idényben a Hét Válogatottjának első csapatában?
16. Hol van sportgimnázium hazánkban?
17. Mi volt a Chelsa—M. Dinamó mérkőzés eredménye?
18. Ki nyerte a tavalyi wimbledoni teniszbajnokságot?
19. Hány verset írt szovjet 1945-ben a magyar ökölvívó válogatottnak?
20. Hol lesz az idei tornászvilág-bajnokság?

Kultúrversenyünk eredményét január 8-iki számunkban tesszük közzé s ugyakkor közöljük a díjak kiosztásának időpontját is.

BARANGOLÁS A KÖNYVEK VILÁGÁBAN

HOGYAN LETT AZ EMBER ÓRIÁS?

Mióta Rákosi Mátyás kiadta a jelszót, hogy áttörést kell végrehajtani a kulturális fronton, azóta dolgozó népünk egyre jobban a természettudományos gondolkodás felé fordult. Vannak, akik részt vesznek természettudományos szemináriumokon, akiknek pedig erre nincs módjuk, azok is szívesen vesznek a kezükbe tudományos könyveket, amelyeket a Szikra bőségben bocsát a dolgozók rendelkezésére. Az általános érdeklődést elégíti ki azok az előadásorozatok is, amelyek szép számmal megindultak az üzemekben.

A jelenlegi természettudományos oktatás alkalmára arra, hogy megváltoztassa az alapvető helytelen feltevéseket a mindenség szerkezetéről, a föld keletkezéséről, az élő és élettelen világról, az anyag és energia szerepéről és az ember életéről. A régi iskolák sokéves helytelen tanítását, a ferde történelmi beállítást és a számtalan regény, olvasnivaló nyomát azonban nem olyan egyszerű eltüntetni. Feltétlenül szükségünk van arra, hogy nemcsak a legfontosabb természettudományos szempontokkal legyünk tisztában, hanem a természettudományok megfelelő ismeretével és a saját életünkkel.

Ezt a célt szolgálja Iljinnek és Szegálnak, a két nagy szovjet írónak „Hogy lett az ember óriás?” című 600 oldalas alapos könyve. A könyv a föld keletkezésétől kezdve végigviszi a történelmet Giordano Brunóig. De nem egyszerű, minden felfedezése mellett is unalmas, megszokottan szárazszerű könyvvel van dolgunk. Iljin különösen ért ahhoz, hogy a legkézenfekvőbb dolgokat is érdekesítően és olyan fordulatosan írja le, hogy alig lehet letenni a könyvet. Egyik helyen például így ír:

„Nem olyan régen Amerikában elítéltek egy tanítót, mert közölni merie a gyermekekkel az ember és a majom rokonságát. A tárgyalóteremben sok nép gyűlt össze. Néhány tisztes polgár karszalaggal jelent meg. A szavagokra ez volt írva: Mi nem vagyunk majmok és nem hagyjuk magunkat majmokkal változtatni. A szegény tanító, aki nek egyáltalán nem volt szándékában, hogy ezeket a szavakat majmokkal változtassa, elkábult a ráadásul vétek szövegétől.”

Ugyanez az érdekeség és sokszor humoros vonalvezetés vonul végig az egész könyvön. (Szikra kiadás).

FELGYŰLŐ FENÉK

Ebben a novellák kötetben Balázs Anna erőteljes, megkapó vonásokkal rajzol meg embereket, kulákokat, dolgozó embereket, eltűnt világot, újjászülöt életet. — A proletárgyerekek életének mély ismeretével művészen megírt elbeszélésekben a novellák gyermek-hősei kilátástalan megrázó sorsukkal a népnomorító feudál-kapitalista rendszer vadlőként eleve nednek meg. A kulákokról szóló novellákban az irónó néhány drámai erejű jelenetben mutatja meg, hogy a földtulajdon hogyan forgatja ki emberi mivoltából az egyre nagyobb vagyont araszoló gazdag parasztot. A címadó novellában kigyúlnak a faluban a villanylámpák, de ezek a felgyűlő fények nemcsak ezt az egy falut világítják. Az egész országban eltűnnek az árnyak és Balázs Anna könyvének szenvedő emberei is kilépnék új optimista világuk derűs fényébe. (Athenaeum kiadás).

TÁVOL MOSZKVÁTÓL

Nemcsak a frontokon folyt élethálál küzdelem, hanem a hátszög valamennyi gyárüzemében, bányájában, kolhozában is. A Szovjetunió európai és távolkeleti részén egyaránt. A regény Beridze Kovsov mérnököt és társaitól szól, akik arra kaptak parancsot a szovjet kormánytól, hogy Távolkeleten Tajszia szigetén lévő olajforrásokról Novinszk városig olajvezetékkel építeniük vízen és szárazföldön keresztül. Olyan munkát, amelyhez rendes békebeli viszonyok között három esztendő szükséges, egy év alatt kell befejezniök. Így kívánja a Szovjet Haza érdeke. Moszkva alatt hitlerista tankeregek készülnek rárohanni a világ fővárosára. A szovjet állam legnehezebb percei ezek. Minden olajcseppre olyan szükség van, mint egy falat kenyérre az éhezőknek.

A keleleziabériai Adua folyónál Kovsov mérnök és a hegesztő munkások bebizonyították, hogy a hátszögi dolgozók is éppoly frontkatonák, mint a Moszkva, Sztálingrád alatti dolgozók és éppúgy megállják helyüket. Oserdökben, moecarai vidékeken dolgozva, szakmunkáshiánnyal küzdve, hátráló előtt három nappal befejez-

ték a kőolajvezeték felépítését. Sztálin elvtárs! Az olajvezeték kész! Ez a mi ökölcspásunk Hitler fejére! Várjuk a következő feladatot!” — ezt írta Umara Mohamed hegesztőmunkás, amikor az utolsó olajcsövet is összerasztotta.

Igy harcoltak a hátszögben dolgozó szovjet emberek, vállelve a fronton harcoló sorkatonasággal, a fasiszta orvlamadók ellen. Ez a riport-regény élesen lebbenti fel a létet az olvasó előtt arról, hogy a legértékesebb európai országrészek átmeneti megszállása ellenére is a Szovjetunió miért nem gyengült, hanem folyton erősödött a Honvédő háború éveiben is. Bebizonyította a hős dolgozók munkáján keresztül, hogy a Szovjetuniót nem lehet legyőzni s aki kezét emel rá, saját maga alatt vágja a fát. (Szikra kiadás).

NEMA BARRIKAD

Amikor a felszabadított Szovjet Hadsereg közeledett Prágához és Prága utcáin barrikádokat emeltek a cseh ellenállók, a németektől megfeszített városrészekben megjelenő újságokban már olvashni lehetett Jan Drda novelláit, amelyeket később ebben a kötetben gyűjtött össze. A nemzeti ellenállás és a végső felszabadulás előtti utolsó napon utcai harcainak hősi epizódjai elevenednek meg ezekben a fasiszma elleni harc hevéből írott írásokban. Ezek a nagy művészi szépségekkel megírt novellák egyszerű emberekről szólnak, akiknek nagysága a rendíthetetlen ségben, a csüggedhetetlen harcban tünik ki.

Jan Drda a cseh írószövetség elnöke és a prágai békekongresszus egyik neves szónoka volt. (Athenaeum kiadás).

SZOVJET KULTÚRA

Kulturális, művészeti és tudományos folyóirat
ARA 4 FORINT
Előfizetési díj: negyedévre 8 Ft, félévre 15 Ft, egy évre 30 Ft.
Megrendelhető: a Szovjet Kultúra kiadóhivatalában, Budapest, 62. Postafiók 353. Telefon: 129—642, vagy személyesen a „Debrecezen” kiadóhivatalában, — Bajcsy Zsilinszky-u. 1. I. e. (Bika trafiknál).

MEGNYILTAK A NÉPBOLT

fővárosi színvonalú új árudái

A Népbolt NV ünnepeket pénteken este: újonnan felállított, nagyvárosi színvonalú árudáinak átadása mellett most ünnepezték a Népbolt egységes felelősségét. A Vöröshadsereg útja 40. szám alatti csillag, neofényes áruháza volt a benyújtott ünnepi színhelye. A Magyar Dolgozók Pártja hajdúmezei pártbizottságának, Debrecen város és a debreceni nemzeti vállalatok képviselői jelenlétében kezdődött meg az ünnepség, amelynek megnyitására Husi József vezérigazgató köszöntötte a megjelenteket és méltatta a nap jelentőségét. A Népbolt célkitűzéséről szólva rámutatott arra, hogy a Népbolt úttörő volt a szocialista kereskedelem kialakításában. A Népbolt NV munkájának eredménye, hogy a város külső részein, a falvakban korszerű, higiénikus és gazdag rakárú üzletek épültek ki a dolgozók szükségleteit. Ezekben az üzletekben, árudákban nem spekulatív kereskedelem folyik, hanem a dolgozó nép szolgálata. A Népbolt dolgozói — tett ezután ígéretet Husi vezérigazgató — a szocialista munkás lendületével tesznek eleget az ötéves terv megvalósítása során rájuk háruló feladatoknak is. Bejelentette, hogy még négy árudát nyitnak meg ezen a napon, köztük a Simonyi-utca sarkán létesített új irányú árudát, amelyben vágott baromfi árusítanak.

Balogh Endre, a Magyar Dolgozók Pártja hajdúmezei pártbizottsága nevében mondott ezután beszédet. Rámutatott arra, hogy újabb lépést tettünk előbbre a kiszákmányolás megszüntetése terén: átalakítottuk a 10 munkásnál többet foglalkoztató ipari üzemeket. Átvette ezeket a magyar dolgozó nép, amely véres verejtékekkel építette fel a rom-országból a maga virágzó országát. A Népbolt dolgozói felé fordulva hangsúlyozta, hogy a dolgozó nép bizalmából kerültek helyükre, a dolgozó népet kell szolgálniuk. Hatalmas segítőtársuk munkájukban a Magyar Dolgozók Pártja és annak bölcs vezetése, Rákosi Mátyás, a népi demokrácia fejlődése ékes bizonyítéka annak, hogy a Párt minden kérdést megoldott eddig és a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának tapasztalatait felhasználva, a nagy Sztálin legnagyobb magyar tanítványa, Rákosi Mátyás irányításával ezután is meg fogja oldani az előttünk álló kérdéseket.

Dr. Asztalos Sándor tanácsnok Debrecen város dolgozói nevében átvette az árudát és szólt arról, hogy a szocialista népgazdaságnak minden területen szebbet és jobbat kell adnia a dolgozó népnek,

mint az eddigi rendszerek. A Népbolt működése nyomán látjuk, hogy sokkal magasabbrendű, szebb és jobb üzleti forma született meg és válik most a debreceni dolgozók közkinccsév, mint amilyeneket az előző rendszer tudott felmutatni. Méltatta a Népbolt egyéves fennállásának eredményeit, amelyeket szinte csodaszámba mennek. Ezt a csodát a dolgozó nép teremtő ereje adta. Ez a teremtő erő valószínűleg meg majd ötéves tervünket is.

A megnyitó ünnepség után kitárltak az új áruháza ajtáit, megindult a dolgozók rohama a roskadásig telt polcok ellen. Porcsalmy Sándor árudavezető mosolyogva dirigálta a kiszolgálók seregét. Nagy forgalmat bonyolított le az áruháza újítás-számba menő része: a népbüfé és az espresso is. A Népbolt debreceni párosa és a jó, olcsó fekete nagy sikert aratott.

A megnyitón résztvettek megtekintették a többi új Népbolt-árudát is és elismerésüket fejezték ki Husi József vezérigazgatónak és munkatársainak, Accipiter Lajosnak, Jakucs Sándornak, Szegi Lajosnak,

Boldog új évet

IRTA E. TRUTNYEVA

*Boldog új évet kívánok!
Minden jókat Télapó!
Mit az erdőben kívágnak,
Az a fenyő — csupa hó.*

*Ag bogára szikra repked:
Sugározza fényük a
Leghűségesebb szíveknek
Szép ódagú csillaga.*

*Illatos a friss fenyőfa,
Gyanta-gyöngy az ágakon.
Rég ismer és ismerős a
Csillag, büszke csillagom.*

*Drága Moszkvánk tornya, tár,
Éjjel szerle fényeid.
Felhős szántó gépek szárnya
Mint a zászlót, harcra vitt.*

*Bátrak mellén hős, csodás fény!
Csillag tüzed vetett,
Sapkán égtől rőt parázként.
Töltsd velünk az ünnepet!*

*A vén földön Új Év lépdel,
Mihozánk is bekopog.
Szörjölök a fénytű széjjel:
Szép ódagú csillagok!*

Fordította: Békés István.

Falusi munka télen

A Dnyepropetrovszk közelében fekvő „Peregoma”-kolhoz nagy sikereket ért el ebben az évben a szövetkezeti termelés minden ágában. Bár az éghajlati feltételek kedvezőtlenek voltak, átlag minden vetésterületről holdanként tíz mázsa gabonát, 11 mázsa napraforgót, 30 mázsa kukoricát és 100 mázsa burgonyát takarítottak le. Nagy többlettel teljesítették túl az évi tervet az állattenyésztés fejlesztése terén is.

A kolhoz parasztjai — az elért eredmények láttára — elhatározták, hogy a következő évben még nagyobb sikereket érnek el. Az új sikerek előkészítése céljából 1949-50 telére részletes, aprólékos rendszabályokat dolgoztak ki a közös gazdaság minden ágára.

Terv szerint december január és február hónapokban elvégzik a fontos talajfeljavító munkálatokat és ezzel lerakják az új termelés alapjait. Időben megkezdtek a trágyakihozást a mezőre, a veteményekre és az ugarra. Február végéig 2000 tonna trágyát hordanak ki majd a földekre. Ezekben a hónapokban gyűjtik össze a tavaszi trágyázáshoz szükséges 100 mázsa hamut és 50 mázsa műtrágyát is. Ásványi

műtrágyából 300 tonnát készítenek elő.

500 mázsa vetőmagot tisztítottak meg és készítették el betetésre. Közben már hozzáfogtak az 1800 hold téli vetésterületen és a fűvetésterületeken a hó-feltartóztatás előkészítéséhez. Amint ezzel készen lesznek, az olvadás vizet feltartóztatására szükséges előkészítő munkálatokat végzik el 360 hold területen.

Sok és fontos munkát végeznek el a tél folyamán a zöldség-terelés terén is. Megtisztítják és előkészítik a melegágyakat, 20 újabb melegágyakat is készítenek. Tervezették 800 melegágy rájáratának bevezetését és megjavítását, 1000 szalmacsutakot kötnek, melyekkel a növényzetet védik a fagyás ellen.

A kertészbrigád kötelezte magát, hogy a kertgondozással kapcsolatban elvégzi az összes teendőket. Az állattenyésztő brigád a takarmányt hordja át a telelő istállóhoz. Az építőbrigád elvégezte a tén. és disznóalak javítási munkálatait, majd a baromfialak javítását.

A téli mezőgazdasági munkálatok mellett tömeges téli gazdasági továbbképzés folyik.

Autót vásároló parasztok

Sztálin 20 évvel ezelőtt egyik cikkében ezeket írta: „Vas- és fémtermelő országgá, az automobil országává leszünk és ha egyszer a Szovjetuniót automobilra, a muzsikót pedig traktorra ültetjük, akkor próbálják majd meg a „civilizációjukkal” kérkedő tisztelt kapitalisták, hogy utóljárjanak bennünket. Akkor majd meglátjuk, hogy mely országokat lehet elmaradottaknak „minősíteni” és melyeket előrehaladottaknak.”

Azóta a Szovjetunióban valóban a legelterjedtebb közlekedési eszköz lett az autó. A legújabb szovjet gépkocsikat, a „Moszkvics” és „Pobjeda” autókat árusító üzletek egyikét Gruzia fővárosában, Tbilisziában állították fel.

Legutóbb ez év november 24-én a „Zarja Vosztoka” című újságban hirdetést tett közre az üzlet, hogy újabb 100 személykocsit érkezett raktárára. November 25-én — tehát egy nappal később — az üzlet vezetője elmondotta, hogy az új autó-tételből 33 darabot máris megvásároltak magánszemélyek. Az üzleti könyv szerint ez év 8 hónapja alatt 2992 „Pobjeda” és „Moszkvics” személyautót adtak el.

Az üzletvezető hangsúlyozta,

hogy nagyon sok kolhozparaszt vásárolt autót. A könyvben, a vásárlók neve között szerepel Vaszo Kolhivili kolhozparasztja is. Gyönyörű „Moszkvics” autót vásárolt.

Akaratlanul is felmerül a kérdés, — hogyan tudott a kolhozparaszt autót vásárolni? A kérdésre a feleletet maga Vaszo Kolhivili adja meg.

Kolhivili szőlőművelő kolhozparaszt. A kolhozban, amelynek tagja, ebben az évben nagyszerű volt a szüret, brigádja 180 mázsa szőlőt szüretelt holdanként. Nagyon jó eredményeket ért el a kolhoz a gabona és méztermelésben is. Kolhivili csak kézpénzben 20.000 rubelt kapott a teljesített munkáért. Ennek egy részéért vásárolta az autót.

A kitérő autókhoz kitérő autók is kellenek és Gruzia ezekkel is rendelkezik. Aszfaltot és bitumén útjain — mint szerte a Szovjetunióban — sokezer autót közlekedik.

A szovjet kormány gondoskodása és a szovjet emberek szeretettel áthatott szorgalmas munkája együtt teremti meg az anyagi jólét óriási emelkedését, ami megmutatkozik a személygépkocsik forgalmának növekedésében is.

160 MNDSZ-olvasóköri a megyében

Az MNDSZ megyei szervezete nagy munkát végzett az elmúlt évben. Egy évvel ezelőtt még csak 9.000 tagja volt az MNDSZ-nek Hajdú megyében, ma már ez a szám 14.140, tehát közel 60 százalékos emelkedés van a tagságszám növelésénél. A megyében 38 asszonykör van, köztük Bősziromban 7 asszonykör működik 25-25 hallgatóval. A megye 160 olvasótermében az elmúlt hetekben Sztálin életéről hallottak előadásokat az asszonytársak. Nádudvaron 30 olvasóköri van!

Az MNDSZ kebelében működik ezenkívül szülő-varró tanfolyam is a megye hat helyén: Hajdúböszörményben, Hajdúnánáson, Nádudvaron, Földesen, Hajdúszoboszlón, Hajdúdorogon 102 analfabéta tanfolyam közül 65 helyen vettek részt az asszonytársak. Ezenkívül a Szabad Föld Téli Estéken szavaltatokkal, műekszámmal, előadásokkal működtek közre. Megindult egy hathetes bejárásos iskola 26

hallgatóval. Itt képezik ki az asszonykörök vezető asszonytársait. Babszínház működik Hajdúböszörményben, Földesen és Hajdúszoboszlón is. Az asszonytársak a szülői munkaközösségekben is nagy munkát végeztek, ezenkívül családlátogatások alkalmával tudatosítják a 3 éves terv eredményeit és az 5 éves terv nagy céljait. Kisgyűléseken vettek részt és a földműves szövetkezetek tagszámaának toborzásánál is eredményes munkát fejtettek ki.

Sztálini munkafelajánlásai során az MNDSZ megyei szervezetek ígérték, hogy tagszámaikat növelik. Hajdúböszörményben 350 taggal növelték a létszámot, 436 családlátogatást eszközöltek, Kabán pedig közel 100 taggal emelkedett az MNDSZ tagszáma. Hajdú megyében 95 szervezete van az MNDSZ-nek, ebből 23 községi, 16 városi, 35 várossterületi, 19 üzemi, 12 hivatásos iskola 26 és 2 területi.

12 millió forintos építkezés a hároméves terv utolsó évében a Hortobágyon

A hortobágyi állami gazdaság területén a hároméves terv utolsó évében hatalmas építkezések indultak meg. A debreceni Magasépítési NV dolgozói a munkát december közepére jórészt befejezték — még egy csikóistálló építése folyik csupán.

1949 február végén indultak meg az építkezések, amelyek eredményeként decemberre 217 építmény készült el több mint tizenkétmillió forintos beruházási értékben.

Az építkezések közül legjelentősebb az az ötven családi ház, amely a gazdaság dolgozói részére létesült. Egy-kétszobás, konyhás lakások mindegyike a mezőgazdasági dolgozók kényelmét szolgálják. Emellett igen nagy előnyük, hogy közvetlenül a munkahelyek köz-

lében vannak ezek a lakások, úgyhogy a mezőgazdasági dolgozóknak nem kell kilométereket megtenni munkahelyükig.

Munkánk megbecsülése mellett a dolgozókról való legnagyobb fokú gondoskodást érezzük abban is, hogy új, tiszta lakásokba költözhetünk be — mondotta Makai János traktoros, öt gyermek apja. — Fokozott munkával, még jobb eredménnyel fogom meghálálni a gondoskodást a dolgozók államának.

Az állattenyésztés mennyiségi és minőségi továbbfejlesztésére új istállók épültek, 1200 juhra 4 holdnyi 5000 baromfira számolól ki-futós kerekkel, 800 südőre való ólak, 400 kocának fűtőátók, a kis malacoknak aklok, 100 növendék marhára és 100 lóra való is-

tállók s ezeken kívül még két 40 vagonos kukoricagőre.

A hortobágyi építkezéseknél 4 millió téglát, 200.000 cserepet, 5000 mázsa meszet, 3 millió köbméter homokot építettek be. Az építkezéseknél 3—500 munkás dolgozott.

A munkák megkezdésénél az átlagos teljesítmény 100 százalék körül volt — mondotta Tóth László, a hortobágyi építkezések vezetője. A selejt, a szállítás és az önköltség csökkentésével úgyszólván hónapról-hónapra emelkedett a teljesítmény.

A hortobágyi építkezésnél érte el először, október végén, Kics István debreceni sztahanovista közműves kiváló, 3000 százalékos teljesítményét.

Itt a tél!

SIBERIA
HÜTŐFOLYADÉK
FUTURIT
ABLAKMELEGÍTŐ
VULKÁN
AUTÓKALYHA

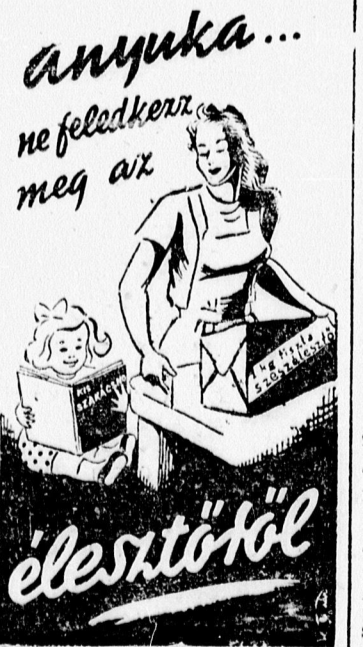
AUTÓ- ÉS ALKATRÉSZKERESKEDELMI N.Y.
VI. HÁGYMEZŐ U. 16. TEL. 101-243

Heti krónika

A minisztertanács rendelettervezetet terjesztett az Elnöki Tanács elé a gyáripárból és közlekedési vállalatok területén végrehajtandó államosításokról. Meg is jelent a Népköztársaság Elnöki Tanácsának 20. számú törvényerejű rendelete egyes ipari és közlekedési vállalatok állami tulajdonba vételéről. Gerő Ernő miniszter a vállalatvezetők gyűlésén bejelentette a tiz munkásnál többet foglalkoztató és a külföldi tőkés tulajdonban levő üzemek államosítását. Az újabb államosítás nagy örömmel töltötte el a dolgozó népet, ünnepli a kormány élén állókat, akik bölcs előrelátással, szilárdan vezeték dolgozó népüket a szocializmus építésének útján. Az öt-éves terv elindítása teszi szükségessé gazdasági és politikai fejlődésünk lehetővé, hogy a nagy és középipar után a 10 munkásnál többet foglalkoztató és a külföldi tőkeérdekeltség birtokában levő üzemek államosításával egész gyáripárból államosítsuk. A minisztertanács leszögezte, hogy az elfogadott törvényerejű rendelet nem érinti a tulajdonképpeni kisipar és kiskereskedelem területét és hogy a kisipar és a kiskereskedelmet ezután sem kívánja államosítani, tekintve, hogy ezek hasznos és szükséges közgazdasági szerepet töltenek be.

Nagy érdeklődés mellett folyik a japán háborús bűnösök pere és világviszhangja van a per folyamán napfényre került adatoknak és válogatásoknak. A per leplezi a japán háborús kormány bűnös cselekedeteit; baktériumháborút készítettek elő a Szovjetunió ellen a japán háborús bűnösök. A japán császár utasítására kezdtek meg a japán kémikusok a baktériumfegyver háborús alkalmazásának előkészületeit. A baktériumháború céljaira elsősorban takonykór, pestis, lépfene stb. fertőzéseket vettek számításba és élő emberen végezték kísérleteiket. Borzalmas faszista gaztettekre derít fényt a japán főmeggyilkosok ellen Habarovszkban megindított szovjet büntetőjárás. A per messzehangzóan hirdeti az egész világ számára, mit köszönhet a békeszerető emberiség a Szovjetunióknak, amely megfékezte és térdre kényszerítette a japán militarizmust, amely ország hadereje megmentette a világot a japán fenyegetéstől.

A nyugati hatalmak zűrzavros helyzetét, gazdasági válságát, és ennek nyomán uralkodó ideges, bizonytalan légkört bizonyítja, hogy újból inog a reakciós, a háborús uszító politika

anyuka... ne feledkezz meg az élelmiszeréről

szolgáltatása szegődött francia kormány helyzete. Háromszor szavazták le a Bidault kormányt a francia nemzetgyűlés költségvetési vitájában és Bidault felveti a bizalmi kérdést.

Az amerikai külpolitikát sorozatos kudarcok érik. A kudarcok nyomán megingott Acheson külügyminiszter helyzete, több bense munkatársa lemondott. Sokan Acheson helytelen politikáját teszik felelőssé, hogy Amerika helyzete a világban az utóbbi időben erősen megromlott. Élesen bírálják Acheson nyugat-németországi politikáját és a távolkeleti külpolitikát. Egyre nagyobb elégedetlenség nyilvánul meg Acheson külpolitikájával szemben és számolnak a külügyminiszter távozásával is.

Pennállásának két éves évfordulóját ünnepli a Román Népköztársaság, amely december 30-án tartja az évfordulót. A Román Népköztársaság nagy sikereket ért el a fejlődés útján, a munka termelékenysége 14 százalékkal emelkedett. Nagy lendületet adott a termelékenységek a szőlőművelés felújítás és most újabb emelkedést jelent az évforduló alkalmával rendezett általános munkaverseny.

Egyre több adat, közlemény leplezi le az angolszász imperialista körök, háborús gyűjtőgatók készülődéseit. Titó, az áruló bérenc megnyitotta repülőtereit az amerikai imperialistáknak, Nyugatnémetországban újjaélesztik a légihaderőt. A háborús uszítók terveire azonban kudarc vár: A Szovjetunió, a népi demokrácia országai, a nemzetközi munkás és demokratikus mozgalom hajthatatlan küzdelme a békéért, a népek szabadságáért és függetlenségéért a háborús uszítók elleni harc napról-napra nagyobb támogatásra talál a világ minden országában és a Szovjetunió vezette béketábor megvédi a békét.

Egyesül a színészek, zenészek és filmesek szakszervezete

Az elmúlt évben a szakszervezetek XVII. kongresszusa határozatlanlag kimondta, hogy a kis szakszervezetek tömörüljenek egységes nagy szakszervezetbe. Ennek a határozatnak a jegyében egyesül január folyamán a színészek, zenészek, zeneművészek, artisták és filmesek szakszervezete. A tárgyalások az egyesülésre vonatkozóan jó merében haladnak előre.

Debrecenben a filmszakszervezet ügyvezető elnöke, Horváth Ferenc vette fel a tárgyalást a főbb szakszervezetekkel és az összehozott megbeszéléseket már megtartották. Január 3-án, kedden délelőtt 10 órakor a Magyar-Szovjet Társaság helyiségében közös nagygyűlést rendeznek az egyesülendő szakszervezetek. Az egyesülést Debrecenben is január végén tartják meg. A szakszervezetek új elnövezése: Művész Szakszervezet.

Ez az egyesülés lehetővé teszi majd az együttes kollektív szerződés megteremtését és a művész szakszervezet jóval hatékonyabban tudja majd szolgálni a szakszervezeti tagok védelmét, mint a szelforgácsolt apró szakszervezetek. A szakszervezetnek célja lesz az is, hogy kialakítsa a néphez közelálló új művésztipust, hogy ezzel is szolgálja a szocialista magyar kultúra kiépítését.

Hírek

Várható időjárás: Időnként észak, északkeleti szél, változó felhőzet. Néhány helyen kisebb fűtő havazás, havaseső, eső. A hőmérséklet süllyed.

JANUÁR 1.
Kossuth-rádió, 7: Hangszerek, 8:30: Szív küldi szívnek szíven, 9:30: Unitárius vallásos felőra, 10: Grogkeleti leten isztelen, 10:45: Kültügyi negyedóra, 11: U jbarázdát szánt az eke, 11:20: Mozart: Klarinét-ötös, 12:15: Magyar zenekari művek, 13: A Rádió tánczenekara, 14:15: Ünnepi hangszerek, 15:30: Népdalok Petőfi Sándor verseire, 16:30: Szív küldi szívnek szíven, 17:10: Gino Franciscetti heggedul, 17:40: Falurádió, 19: Rézcsók szovjet operettéből, 20:20: Hanképek, 20:55: Makrancos hólyg, Vigjáték, 22:20: A Szovjetunió Állami Zenekara játéka, 23:20: Táncczene.

Petőfi-rádió, 8: Reggeli zene, 8:30: Falurádió, 9: Fejtörő és a Zenepotamiában, 10: Hangszerek, 10:30: Balzac, 11: Népdalok, 11:40: A fehér elefánt, 12: Hangszerek, 13: A Néphadsereg híradója, 13:30: Cifra György zongorázik, 14: A Könyvtár Múza zenekar játéka, 15: Az adjuváns, E-beszédek, 15:20: Bartók Béla: Harmadik zongoraverseny, 15:45: Vasárnapi krónika, 16: Gyermekrádió, 16:40: Kérdés-felelet, 17:30: A Lélek Művészei, 17:40: Hangszerek, 18:05: Jávth Júlia énekei, 18:45: Beethove: VII. szimfónia, 19:20: A Nozty-fücske Tóth Marival, 21:10: Rádióhangok, 21:30: Magyar nóták, 22: Színes szótár.

Magyar Könyvtárak Kultúregyesületének tagjelletménykötetei megérkeztek az idegenforgalmi hivatalba, ahol mindazok, akiknek illetékes, átvehetik naponta reggel 8 órától délután 4 óráig, szombaton 1 óráig.

Ertesítem a vadásztagokat, hogy a hirdetésről nyúlbefogást csak állandó fagy esetén kezdjük. Újabb értesítést itt adunk Elnökség.

Schaff tánciskolájában ma hat óráig összesen, 3-án tanfolyamok kezdődnek.

Kerékpáropások. Lódi István debreceni, Csapó-utcai lakos kerékpárját a Salétrom utcán az egyik kocsma elől ellopják. Sallai Jánosné Budai Ezzaiás-utcai lakosnak a Városháza elől lopták el Luxus-kerékpárját. A tetteseket keresik.

Megitta a rászlott rumot és likőrt. Szüle Zoltánné debreceni lakos a villamoson megkérte aszszony ismerését, hogy a Vágóhid-utcán lévő kocsmába adjon le két liter rumot és egy liter császárkörtét. Az asszony, Kerek Gyuláné, hosszúpályi asszony az italt elvitte, majd odahaza több ismerőseivel együtt elfogyasztotta. Az eljárás megindult ellene.

Beszállították a debreceni megyei bíróság fogházába Csutak György hajdúszoboszlói lakost, aki a Szabadságharcos Szövetség alkalmazottja volt, több ezer forint hivatalos pénzt elcsikkasztott, a saját céljaira fordította. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte.

Közlérté tesz az adóhivatal, hogy 1949. évi 15. sz. változási jegyzék 1950. évi január 2-től 1950. évi január 17-ig közszemlére lesz kitéve a pénzügyigazgatóság, 3. sz. szobájában.

Hirdetmény. Ertesítem a város érdeklét lakoságát, hogy a földművelésügyi minisztérium rendelete értelmében az 1947. évi és ennél korábbi születésű tenyésztésre alkalmas kancák ellenőrzési állományba vételnek. — Az állománybavétel az alábbi helyeken és időpontban lesz megtartva: 1950. évi január 5-én délelőtt 9 órakor a Látóképi csárdánál, 7-én délelőtt 9 órakor a Szepes, Szóvati úti iskola, 10-én délelőtt 9 órakor a Vársárpénztárnál. A kancák elővezetése 1949. évi csikóikkal együtt kötelező. Aki az elővezetést elmulasztja, kihágást követ el, ellene az eljárás folyamatba lesz téve. — Polgármester.

DHV hirdetmény. Ertesítjük a t. Utazóközönséget, hogy az 1949. évre kiállított DHV tiszteletbeli szabadjegyek érvényességét további intézkedésig meghosszabbítjuk. Tehát mindazok a sárgaszínű tiszteletbeli szabadjegyek, melyeket 1949. évre adtunk ki, 1950-re további intézkedésig meghosszabbítottan érvényesek a szabadjegyek is. Uzteligazgatóság.

A debreceni megyei bíróság most tárgyalta Déván László, a hajdúszoboszlói közlekedési hivatal volt vezetője bűnügyét, akit hivatali szikkasztással vádolt az Államügyészség. Déván közel 5000 forint hivatalos pénzzel nem tudott elszámolni, ennyi hiányt állapított meg a zamvevősi vizsgálat. — A megyei bíróság Déván negyhónapi fogházbüntetésre ítélte.

Hirdetmény. Felhívja a Közlekedési Ugyosztály a fűszerkiske reskedők és a Népbőltek figyelmét, hogy az 1949. évi december havi, valamint az 1950. évi január, február, március havi fiomliszt és szárazlétsza-jegyekkel külön-külön havonként felragasztva a fűszerkiskereskedők 1950. évi január hó 3-án, a Népbőltek és a Községi Kenyergyár 1950. évi január 4-én számolják el.

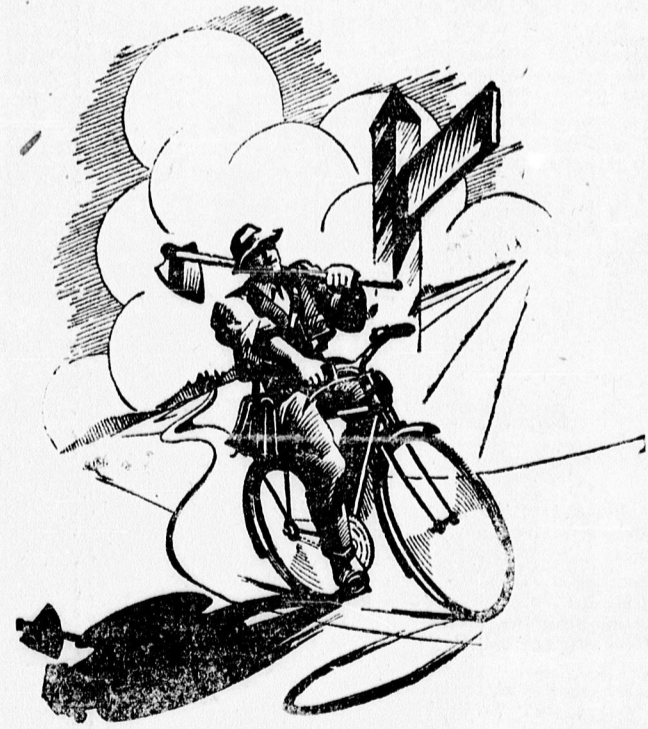
Hirdetmény. A 181.001—1937. B. M. számú körrendelet kötelezővé teszi a főrvényhatóságok első tisztviselőinek, hogy az egyesületek alapszabályszerű működését éventéint rendszeresen ellenőrzik és az ellenőrzés eredményeiről a belügyminiszterhez részletes jelentést tegyenek. A belügyminiszter ezzel kapcsolatban 563.000—1949. B. M. IV/3 számú körrendeletében elrendelte, hogy a város területén levő egyesületek működésének évi ellenőrzését a naptári év első negyedében kell minden esetben a helyszínen folytatni. A vizsgálatnak az egyesület előző naptári évi működésére pénz- és vagyönkezelésére kell kiterjedni és a vonatkozó vizsgálati jelentést legkésőbb 1950. évi március 31-ig fel kell terjeszteni. Elrendelte továbbá, hogy a vizsgálati jelentéshez másolatban csatolni kell az egyesület előző évi rendes és rendkívüli közgyűlésének jegyzőkönyvét, zárazamadási, vagyönmérlegét, költségelőirányzatát, valamint a tisztikar névjegyzékének egy-egy példányát. Felkérem a város területén működő egyesületek vezetőit, hogy az ellenőrzést végző megbízó levéllel ellátott városi közegyet munkájukban minden rendelkezésre álló módon a leghatékóabban — támogatásuk és a kívánt adatokat bocsásásuk rendelkezésükre, közgyűléseiket pedig lehetőleg mieőbb oly időben tartásák meg, hogy a vizsgálat megeztésekor, zárazamadás, vagyönmérleg és költségelőirányzat és tisztikari névjegyzék a vizsgálati jelentéshez csatolható legyen. Polgármester.

Hirdetmény. A hűvevővög lo vásárló bizottság 1950. évi január hó 3-án déli 12 órakor Püspökla dányban a vásártéren 4—8 éves melegvérű, herélt, házas, vonat és tűzérhámos lovakat vásárol. Aki nek e célra megfelelő és eladó herélt lovak vannak, azok a vásárló helyre irányított járlatlevéllel jelzett helyre vezessék elő. Első iókú közgazgatási hatóság.

Cián volt a zugföldében ké szült pálinkában. Konyáron karácsonykor hirtelen meghalt Kabai Lajos 35 éves borbély. A vizsgálati adatok szerint nagymennyiségű borbély pálinkát fogyasztott és alkoholmérgezésben halt meg. Dr. Szabó Márton vizsgálóbíró a helyszínen folytatta le a vizsgálatot, a főrvényszéki orvos felboncolta a holttestet. A vizsgálat új megállapítást hozott: a pálinkában, amelyet Kabai elfogyasztott, ciánmérreg volt. Kabai infuenzáz volt és mint borbély, karácsonykor nagyobb forgalmat remélt, ezért házilag gyógykezelte magát, borbély pálinkát ivott. A pálinka valószínűleg zugföldében vagy házilag készült és a meg nem felelő főzés, kezeelés során ciánnal telítődött meg a pálinka, ez okozta halálát. A pálinka maradványát a vegyvizsgáló állomás külön vizsgálata alá veszi, a nyomozás megindult annak megállapítására, hogy ki adta Kabainak a ciánnal telített pálinkát.

Ellátott egy falut a lopott falval. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte Cserny Mihály hajdúsamsoni fiatalembert, aki pisztolyt rejtgetett lakásán. Kiderült, hogy a savósúti erdőben állandóan fát lopott és értékesítette. A vizsgálat megállapította, hogy Csernyik szélhámosaggal fűszerezte a lopást: erdőfelügyelőnek adta ki magát, akinek joga van fát kivágatni. A megjelölt fátat kivágatta és geszterédi lakosoknak árusította. A geszterédi lakosok székrel jöttek a fáért, az erdő Csernyik vette fel és azaját céljaira fordította. Mindaddig folytatta a szélhámosaggal fűszerezett lopást, míg tetten nem érték és le nem leplezték. Megindult ellene az eljárás.

Ha jelgével vagy pontatlan névvel és címmel pályázati és nyertél, ne várd postán a nyere ményt mert nincs hova küldeni. Pontos címedet legalább utólag add meg.

A legjobb, legolcsóbb közlekedési eszköz a CSEPEL kerékpár

Olvásóinknak, előfizetőinknek boldog új esztendőt kívánunk: a „DEBRECZEN” szerkesztősége és kiadóhivatala

SAKSZERVEZETI HIREK
 Pedagógus szakszervezet felhívja az állástalan pedagógusokat hogy 2.án délelőtti órákban jelentkezzenek Bethlőn u. 14. sz. alatti.
 Nemzetbizalmi titkárság vezetősége bízott újévi kíván a összes utca. és háztartásaink és lakosságunk.
MNDSZ HIREK
 Az 1950-es — 5 éves tervünkkel induló — új esztendőben boldog újévi kívánunk csoportjaink minden egyes tagjának — az MNDSZ vezetőség.
 Felhívjuk az ügyvezető asszonytársakat, hogy hétfőn du. fél 3 órákor ügyvezető értekezésre jelenjenek meg.

SZABADSÁGHARCOS HIREK
 Az 1950-es — 5 éves tervünkkel induló — új esztendőben boldog újévi kíván a Szabadságharcos Szövet. ség.
x HJ, Nyilas Ferenc és Kokas Ilonka jegyesek.
Anyak önyvi hírek
 Eljegyzések Gyarmati Sándor erdész, Monostorórád 1. és Fulop Maria Bellegő 153. Fülöp Ernő mozi alatti Fábri u. 81. és Váradi Julianna Bihari u. 4.
 Házasságok, Zselvai Karoly ezred-

festő m. Csapó u. 32. és Haja Julianna Csapó u. 32. Sipos Antal Im Gyulai u. 77. és Ruzsa Julianna Pálffy 1.25. Lebovits József pék s. Arany János u. 54. és Juddak Maria Arany János u. 54. Jakab Béla keményesipró s. Magosa György tér 6. és Olasz Erzsébet Magosa György tér 6. dr. Kerek Zoltán orvos főhadnagy Székesfehérvár és Polgár Edlt Magosa Gy. tér 2. Boldog József festő m. Péterfia u. 42. Novák Bertalan Domb u. 18. G. Bodnár Maria Domb u. 18. Gyarmati Zoltán telekkönyvi betétszerkesztő Temető u. 15. c. és Vezér Borbála Magosa Gy. tér 6. Balogh Imre elektrotechnikus Lóvay u. 30. és Nagy Imre Bellegő 105. Bisták János Im Bellegő 202.

6. Nyéki Irén Bellegő 202. Polóni István lakatos s. Miskolc és Somogyi Julianna Gyöngyvirág u. 3. Major Béla gyári m. Olajtó 1. és Kist János Fűzőp u. 39. Sauter György Im Pac 20. és Laki Julianna Pac 20. Urbán László MAV iroda s. Isti Lónyay u. 15. és Radnics Maria Lónyay u. 15. Barkas Lajos hadirokkant Had házi u. 27. G. Harnetz Ilona Hadházi u. 27. Kertész Sándor alk. munkás Szabadság útja 28. és Cs. Elek Erzsébet Szabadság útja 28. Márkus Vince NY vezérigazgató Teleki u. 13. és Pákozdi Rozália Teleki u. 13. Károlyi József npsz Postászentorinc és Turóczi Ilona Bellegő 458. Kovács Ferenc Im Macs 71-73. és Bányai Ilona Macs 71-73.

Gyászír
 A debreceni Erdőgazdasági Nemzeti Vállalat debreceni erdőgazdálkodási dolgozói mély részvétellel jelölték, hogy
itj. Nyíri János
 beosztott erdész munkatársunk és kártyásunk 28 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Emellett kegyelettel örizzük meg A debreceni Erdőgazdálkodási dolgozóit.
 22-295

HAZASÁG CSELEZÉS (1)
 ONALLO IPABOS társat keres tizezer forintig, lehetőleg független nő személyében, közreműködő vagy életárs is lehetne 36 évig ajánlatokat „Magánca” jellegre kérv. 1-251
 KERESSEM 40-42 éves közönségi intelligens komoly férfi ismeretséget ki vizsgálni tudna, önműködő vagy évek. Üzletben, lakásban van, Házasság lehetősége. Családot jellegre. 2-227
 KOROSABB nő ismeretséget, közté idősebb férfival házasság céljából. Ismerkedés jellegre. 1-271

ALLAS (2)
 BENTLAKÓ gyermekszereplő mindenest felvezek érdeklődni csa. Piac u. 58. II. 27. 2-206
 APOLONO ajánlkozok magánhához vagy rendelőbe. Petőfi Árpád, Szeremlei u. 2. sz. 2-236
 GAZDASÁGI tisztviselő volt irodai rakárkezelő gondnoki vagy egyéb állásba ajánlkozok. Farkasnézky Szabolcsay út 6. 2-276
 KERTESZ szakkezelő virág, szőlő, zöldség gyűjtő, művelőtermesztő és méhészt állást keres vagy megféléb. öreget rendelkező személy árulna, cím a kiadóban. 2-278
 IDŐSEBB megbízható nő mindenest felvezek gyermek mellé ajánlkozok. cím Arany János u. 6. sz. 4. érdeklődni a házteljesítőnél. 2-280

GYERMEKSZEREPLO megbízható mindenest azonnali állást keres, Piac u. 10. III. 2. 2-281
RADIO, HANGSZER (4)
 RADIO Orion világos cserepályára felé huzat nélkül eladó, Andrassy u. 79. 4-224
BUTOR SZONYEC (5)
 ELADO konyhaszereplő Pa. csirta u. 19. 4. esztendő. 5-297
 DIOFA szék, régebbi butor eladó, Kar utca 1. 5-311
 ÚJ henger legolósóbbba állandóan kapható javítást jutányosa vállalkozó, Káldvin tér 2. 5-327
HANGULATLÁMPA, rádió, tartóval eladó, mindenest felvezek javítást vállalkozó Batthyány u. 16. s. ajtó. 5-325

CIPŐ, RUHAZAT (6)
 TELEJESZÉSI 44-es tiszti csizma számával 600 Ft., Csokonai u. 5. 6-254
 VÁROSI bunda, ebédőkre denc eladó Mónus Ilse u. 12. I. sz. 2. 6-105
 CSIKOBUNDA barna eladó, Végh szék, Piac u. 69. II. em. 6-268
**IRÓ, számoló, sokszorosító gépek, kellek, iróafeltesztések, iróbutorok kedvező áron eladó, Huray, Szt. Anna u. 10. II. 1. Lefrás, sokszorosítás 11-238
 EGY Singer varrógép eladó, Kerekes u. 1. c. 11-261**

AZ ÖTÉVES TERV SIKERÉÉRT DOLGOZUNK
A „DEBRECZEN”
 szerkesztőségi és kiadóhivatali dolgozói
Haas Fülöp és Fia RT. és dolgozói
Fábián és Szabó vaskereskedés és dolgozói, Vöröshadsereg-útja 36.

NYLON gumicsizma, zippzár javítás
Orosz Piac-utca 40. Hangya-utjára
JARMU (12)
 GUMIS kocsi 50 q teherbíró, új, szerkesztett eladó vagy adóként Hólló János St. 54. s. 12-202
 HÁROMNEGYEDES fű vagy ól kerékpárt vennék, használtam, jó állapotban Máthé György, Beresényi u. 14. sz. 12-237

HIRDESSZEN a Debreczen-ben
 SZERESZTÉS fele kihatva eladó, Bólyos u. 80. 9-302
 ELCSERÉLNEM szép előh. s. mangalica keresztesztet kocsmát hízott sertésért, Rákóczi u. 31. 9-300
 ELADO 2 drb 7 hónapos mangalica koca szilárd, is. kapható Csokonai u. 32. 9-299
 110 Kilo kővér sertés eladó Mikló u. 32. 9-326
ÉPÍTÉSI ANYAG (10)
 PRIMA ablakok sürgősen eladó Bajnok u. 2. 10-250
 5000 téglát kibontásra, ajtó ablak vasgerenda nagyon olcsón eladó, Péterfia u. 14. I. ajtó. 10-303
GÉP MUSZER (11)
 IRÓ, számoló, sokszorosító gépek, kellek, iróafeltesztések, iróbutorok kedvező áron eladó, Huray, Szt. Anna u. 10. II. 1. Lefrás, sokszorosítás 11-238
 EGY Singer varrógép eladó, Kerekes u. 1. c. 11-261

Börkereskedésemet Csapó-u. 11 szám alatt megnyitottam. GREGA ISIVÁN
ÜZLET AJANLAT (13)
 SZOROMBUNDAT kézfűtő alakt, javít modern fazonra Katona Vilmos szűcs-mester Simonffy u. 2. 13-269
 GRAFOLOGUSNO mindenkinek kézírásából pontos felvilágosítást nyújt Széchenyi u. 19. 13-286
 OSILAR üveglappal modern, megrendelhető és kapható 85 forintért, villanyvezetés és javítás, Elektrotechnikai műhely Sándor, Sándor u. 13-287
ADAS-VETEL VEGYES (14)
 HASZNALT dagasztóteknők nyújtóblak, hűvágógépek, kék eladó Kossuth u. 14-255 Mikló u. 31. 15-290

NYLON gumicsizma, zippzár javítás
Orosz Piac-utca 40. Hangya-utjára
JARMU (12)
 GUMIS kocsi 50 q teherbíró, új, szerkesztett eladó vagy adóként Hólló János St. 54. s. 12-202
 HÁROMNEGYEDES fű vagy ól kerékpárt vennék, használtam, jó állapotban Máthé György, Beresényi u. 14. sz. 12-237

Vary fogász Kőlcsey-utca 5.
 MÁRKÁS porcelán 6 szeméye 65 drb eladó, Dél-után Beresényi u. 109. 14-283
 RUSSOZO és mosógépek eladó Arany János u. 3. 14-328
VASKALYHA, fűrészporkály ha, kályhaszelek, nyitott és fűcső üzleti ábrány puldok eladó, Csapó u. 57. 14-318
LAKAS, LAKASCERE (16)
 SZODA konyha lakásom elcserelem hasonlóval józárg. Jár. és al. Kár. u. 4. 15-233
LAKASAIT gyoron, bizin san átadjuk, elcserelem vidékre is. Gálocey, Baltazár u. 12. 15-263
 EGY kizsoba butorral át. adó azonnal Péterfia u. 21. Házfelügyelő. 16-304
 ELCSERÉLEM nagy 1 szoba konyha előszobás lakásomat kisebbre, Nagy Julia Kossuth u. 31. 15-290

ELADO zongorát sürgősen bérel nek. Ajánlatokat egész nap Tassy, Kossuth u. 26. 14-291
KÉT zománczott fűrdőkád használt butorok, 2 öntött kályha eladó, Csanak u. 5. 14-212
CSERÉPKALYHA Heating nagy kályha eladó Simonffy út 13. 14-249
SVÉD márkájú 15 köve női és férfi krókrák, egy hízott sertés tovább tartására alkalmas eladó Liget-tér 22. sz. 14-267
ELADO tornyosparherdt szekrény, szék, Végkedvő u. 50. 14-269

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉS SEL egy vagy kétszobás lakást keresek, Csemek u. 30. 15-320
BUTOROZOTT SZOBA (16)
 KÜLÖNBELJÁRATU butorozott szoba állandóan kiadó Tompa Mihály u. 3. b. 16-228
SZÉPEN butorozott szoba kiadó Rákóczi u. 19. 16-222
BUTOROZOTT szoba magános férfiak kiadó, Bólyos u. 108. 16-244
BUTOROZOTT szoba kiadó, Boldogfalva utca 4. II. ajtó. 16-266
ELEGANSZÁB butorozott szoba kiadó, cím a kiadóban. 16-275
KÜLÖNBELJÁRATU butorozott szoba 1-2 magános férfiak kiadó, Percocs u. 20. 16-300
BUTOROZOTT szoba magános férfiak kiadó, azonnali régi Dokozi-bérlés 3. ajtó B. lépcső. 16-296
BUTOROZOTT szoba fűtéses kiadó, Batthyány u. 3. III. ajtó. 16-282
BUTOROZOTT szoba kiadó egy-két férfinak Varga u. 10. 3. ajtó. 16-285
BUTOROZOTT szoba 1 személy részére kiadó, cím a kiadóban. 16-314
SZÉPEN butorozott szoba központban kiadó, Széchenyi u. 11. emelet. 16-312
ALBERLOT kevés butorral kvártélyt felvezek Jókai-18. sz. 16-310
BUTOROZOTT szoba fűtéses szoba használatban kiadó, Apa u. 137. 16-319
KÜLÖNBELJÁRATU butorozott szoba kiadó Nagy M. u. 3. 16-326

TELJESELLATAS (17)
 KOSZTOS diákat vagy diák. lányt vállalkozó Diétés koszt. adok, cím a kiadóban. 17-295
ÜZLET (18)
BUTODE Szabolcs várm. egy hater lakosú községben azonnali átadó cím Lászl Antal Kálócsejmen. 18-299
ELADO tiszteletdíj Csapó-utca 41. szám Értekezni: Házfelügyelőnél. 18-289
HAZ, VILLA (19)
ELADO Görgeyi u. 6. sz. kis részben ház. Rákóczi-telepiroda Zsugó u. 6. 19-246

ELADO vagy a belvárosban elcserelem 3 rendbeli lakású Kerekes-telep, Kerekes utca 32. számú ház, érdeklődni Homok utca 89. számánál. 19-232
KERESSEM család házat új, szék, örökletes vagy apanással is bővebbet Rákóczi harminc alatt Toth-nál. 19-260
KOMAROMI utca 13. számú ház eladó. 19-277
CSALÁDI ház eladó, beköltözéssel, Vas Pál u. 15. 19-306
KOLESBÉRI Sámuel u. 4. számú ház eladó érdeklődni: Vöröshadsereg útja 30. I. emelet Nagy és Balta. 19-315
ARANY János u. 16. sz. ház fele eladó. 19-429
ELADO kényelmes beosztású lakókomfortos beköltözhető kertes ház autósbuszhoz egyperc Turry András u. 16. 19-330
ELADO 5 hold tanyával átadó azonnal Nagycser. 104. 20-218

BAKOZTY László ingatlanforgalmi irodája Werbőczy u. 8. Eladó házak: Csapó legelője öt üléshelyes, hatkerekű telekkel város legforgalmasabb része örökösök től potom áron megvehető Kossuthon beköltözhető kétszobás komfortos lakás, istálló kamara, kocsiszin ötszáz öt telekkel harmincezer, Széchenyi végénél kétszobás kertes családi ház 15.000, családi házak kertes házak üzletes házak, világi legnagyobb vállalkozóiban. Eladó 300 éles telek Széchenyi Gyula. urában nyolcszáz- ezer forint fele lehetendő másik fele egy érig törleszhető. 22-295

LORENZ ingatlaniroda Simonffy u. 11. Eladó házak: Végődnél egyzobás istállóval, 2 hold gyümölcsösökkel 30.000. Ugyanott háromszobás, beköltözhető 20 ezer, Simonyi előlélő négy szobás 800 negyzöldelő, Széchenyi kerthely kiteszobás, konyhával 17.000. Kossuth végénél kétszobás, istállóval 20.000. 22-284

Varrógépjét javíttassa speciális javítóhelyben **Horváth Tihmér** Csapó u. és Totfalussy-tér sarok.
HALLÓ, halló figyelem! Belvárosban ha beköltözhető komfortos családi házat, külsőleg kisbő nagyob kertes ház, fél ház részletek ház, áro foglalkozó adás, vétel, alkalmi áron ohajt vonni csak Dudasnál esélőt, gyümölcsösök, vidék is Dudasnál, gyorsan jól el. akkárja adni ingatlanok csak Dudasnál, adás, vétel ügyekben felvilágosítás Dudasnál díjtalan. ócska ohajt vonni házat, mézza meg azonnali Kar utca 27. kőutcai frontál. pulgatózó kőkorablakkal pinco kétszobás is elcserelem, Domb u. 18. komfortos étkezés ház kétszobás is igen olcsón megvehető Dudá József ingatlanirodáj Kossuth u. 49. 22-279

ELVESZETT (24)
AKI pénztárcámat Rákóczi-utca felvezekből elvitte az iratokat Balogh Sándor címen jutányosa vissza öv. Magyar Pálmé vendéglőbe, benne lévő pénzt megtarthatja, ellenkező esetben a feljelentést megteszem, mert az illető személy ismeretes. 24-316
Baba javítás! babafejek készítése **SIMONFFY-U. 49.** az udvarban.
KISGAZDA PART
TISZANTULI NAPILAPJA
 Új csekkszám: 61.006
 Felelős szerkesztő és kiadó: **KISS ISTVÁN**
 Alföldi Nyomda N. V. Kápolcsejmen
 Balassy-Zsilinszky utca 1. Műszaki Ig.; Kovács Mihály

A DEBRECZEN apróhirdetése eredményes!

1 hétköznapi 10 szavas apróhirdetés díja 3 forint helyett 1 forint, ha a vasárnapra feladott apróhirdetését egy hétköznapi lapban is megjeleníti.

ELADO házak fél házak beköltözhető Pozsonyi u. 3. ház háshely minden ingatlan eladhat és megvehető Irodám útján Sárkány ing. 19-246